

แผนปฏิบัติการ จัดการขยะมูลฝอยชุมชน

“จังหวัดสะอาด”
ประจำปี พ.ศ. 2563

กระทรวงมหาดไทย

สารบัญ

เรื่อง

บทที่ 1 บทนำ	2
• ความเป็นมา	2
• แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)	2
• เป้าหมายของแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559-2564)	3
• บทบาท หน้าที่ และพันธกิจของกระทรวงมหาดไทยภายใต้แผนแม่บท การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559-2564)	4
บทที่ 2 สถานการณ์การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2562	7
• สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2562	7
• สรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดเป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2562	9
บทที่ 3 แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของกระทรวงมหาดไทย ประจำปี พ.ศ. 2563	14
• กรอบแนวคิดการดำเนินการและการกำหนดเป้าหมาย	14
• พันธกิจ	14
• วัตถุประสงค์	15
• เป้าหมายตามแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559-2564)	15
• เป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2563	16
• ตัวชี้วัดเป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2563	16
• คำอธิบายตัวชี้วัดเป้าประสงค์	17
• มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนให้ประสบความสำเร็จ	21
➢ มาตรการการดำเนินงานตามแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง” เพื่อขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน	21
➢ มาตรการการลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด	26
➢ มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	27
➢ มาตรการการเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนให้ได้รับ การจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	30
• มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมการดำเนินการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายการปฏิบัติ	33
• มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการ ขยะมูลฝอยชุมชนตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง	43
• ภาคผนวก	45

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมา

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2559 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 - 2564) ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยและขยะอันตรายของประเทศ ซึ่งมีสาระสำคัญให้เกิดการจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจร โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม มุ่งสู่การแก้ไขปัญหาขยะอย่างยั่งยืน ลดผลกระทบปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีวิธีการที่สำคัญ ได้แก่ การลดการเกิดขยะมูลฝอยหรือขยะอันตรายที่แหล่งกำเนิด การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ซ้ำและใช้ประโยชน์ใหม่ การเก็บขนขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ การกำจัดขยะมูลฝอยด้วยวิธีการที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ การส่งเสริมภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแปรรูปขยะมูลฝอยเป็นพลังงานหรือเชื้อเพลิง

แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2561 เห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน ภายใต้ร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) ได้ระบุถึงปัญหาในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เผชิญกับภาวะขยะล้นเมือง และสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลงในทุกด้าน

ในกรอบยุทธศาสตร์ฯ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยในมิติ “ความยั่งยืน” ได้ระบุถึงการพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ รายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่ไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศ การผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับกฎระเบียบของประชาคมโลกซึ่งเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร เสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืน และประชาชนทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ ยังได้กำหนดเป้าหมายอนาคตประเทศไทยใน 20 ปี ข้างหน้าในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม คือ การขับเคลื่อนประเทศให้ก้าวไปสู่เศรษฐกิจและสังคมพัฒนาอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจสีเขียว ระดับการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่ำ มีพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้น ประชาชนมีพฤติกรรมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

กรอบยุทธศาสตร์ฯ ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง 2) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน 3) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน 4) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม

5) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 6) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้งนี้ ภายใต้อุทธศาสตร์ที่ 5 ได้ระบุถึงการเพิ่มศักยภาพเมืองด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม โดยเฉพาะในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการของเสีย ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

เป้าหมายของแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. 2559 - 2564

1. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นภายในปี 2564

2. ขยะมูลฝอยตกค้างได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ร้อยละ 100 ของปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างของปี 2558 ภายในปี 2564

3. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการรวบรวมและส่งไปกำจัดถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของปริมาณของเสียอันตรายชุมชนที่เกิดขึ้น ภายในปี 2564

4. มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ร้อยละ 100 ของปริมาณขยะมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้น ภายในปี 2564

5. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการที่ถูกต้อง ร้อยละ 100 ของปริมาณกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายที่เกิดขึ้น ภายในปี 2564

6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการคัดแยกขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนที่ต้นทาง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศภายในปี 2564

ตารางเป้าหมายรายปีของแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564)

เป้าหมาย	ปี พ.ศ. /ค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)					
	2559	2560	2561	2562	2563	2564
1. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	50	55	60	65	70	75
2. ขยะมูลฝอยตกค้างได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	75	85	95	100	100	100

เป้าหมาย	ปี พ.ศ. /ค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)					
	2559	2560	2561	2562	2563	2564
3. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการรวบรวมและส่งไปกำจัดถูกต้องตามหลักวิชาการ	5	10	15	20	25	30
4. มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	80	85	90	95	100	100
5. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการที่ถูกต้อง	60	70	80	90	100	100
6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการคัดแยกขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนที่ต้นทาง	5	10	20	30	40	50

บทบาท หน้าที่ และพันธกิจของกระทรวงมหาดไทยภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564)

แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564) ได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบทิศทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยและขยะอันตรายของประเทศ มีการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการขยะโดยการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน และที่สำคัญได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน กระทรวงมหาดไทยในฐานะหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบขยะมูลฝอยชุมชน ประกอบกับเป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยให้เป็นไปตามกฎหมาย ประกาศ ระเบียบ และแนวทางที่เหมาะสม จึงเป็นพันธกิจและภารกิจที่จำเป็นในการจัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของทั้งจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานภายใต้กระทรวงมหาดไทยไว้ดังนี้

กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนในพื้นที่ทั่วประเทศ โดยดำเนินการ ดังนี้

1. เร่งรัดการดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างทั่วประเทศให้หมดไป โดยกำกับดูแลจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปิด และ/หรือปรับปรุงพื้นที่พสุสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเดิมให้ถูกต้อง
2. เป็นหน่วยงานจัดตั้งงบประมาณการจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. กำกับ ติดตาม เฝ้าระวังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด และแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศในด้านการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

4. สนับสนุนการรวมกลุ่มพื้นที่และจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมในทุกจังหวัด (ขนาดใหญ่ (L) ขนาดกลาง (M) ขนาดเล็ก (S)) โดยใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสาน และส่งเสริมเอกชนลงทุนการจัดการขยะมูลฝอย

5. สนับสนุนการจัดตั้งโรงกำจัดมูลฝอยชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยผังเมือง

6. ดำเนินการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในส่วนราชการของจังหวัด

7. สร้างความรู้ ความเข้าใจกับภาคประชาชน เพื่อลดการต่อต้านในการดำเนินมาตรการเกี่ยวกับมาตรการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

จังหวัด เป็นหน่วยงานหลักในเรื่อง การถ่ายทอดนโยบายหลัก การกำกับ ติดตาม เฝ้าระวัง การดำเนินการด้านการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมของพื้นที่

1. จัดทำแผนปฏิบัติการระดับจังหวัดเพื่อดำเนินงานในการจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด

2. เฝ้าระวังการดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างภายในจังหวัดให้หมดไป โดยกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปิด และ/หรือปรับปรุงพื้นที่ฟูสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเดิมให้ถูกต้อง

3. สนับสนุนการรวมกลุ่มพื้นที่และจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมในทุกจังหวัด (ขนาดใหญ่ (L) ขนาดกลาง (M) ขนาดเล็ก (S)) โดยใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสาน และส่งเสริมเอกชนลงทุนการจัดการขยะมูลฝอย

4. สนับสนุนให้มีศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายชุมชนของจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5. สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการลด คัดแยก ขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่ต้นทางให้กับประชาชน และสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการลดและคัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์

6. ติดตามและกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายภายในจังหวัดให้มีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการ รวมถึงให้มีการรายงานผลการดำเนินงาน

7. สนับสนุนการจัดหาพื้นที่ในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

8. สนับสนุนการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ โดยการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และสามารถเข้าร่วมรับรู้ ให้ข้อเสนอแนะร่วมตัดสินใจและร่วมมือในการดำเนินโครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายตั้งแต่ต้น และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 หรือระเบียบ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

9. รับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 หรือระเบียบ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานปฏิบัติการในระดับพื้นที่

1. ร่วมกับจังหวัดจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินงานในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและจังหวัด
2. ดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างภายในพื้นที่ให้หมดไป โดยดำเนินการปิด และ/หรือปรับปรุงพื้นที่ชุมชนที่กำจัดขยะมูลฝอยเดิมให้ถูกต้อง
3. ดำเนินการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในพื้นที่ และจัดระบบการเก็บรวบรวมขนส่งขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนแบบแยกประเภทเพื่อส่งกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
4. รวมกลุ่มพื้นที่และจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมในทุกจังหวัด (ขนาดใหญ่ (L) ขนาดกลาง (M) ขนาดเล็ก (S)) โดยใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสาน ส่งเสริมเอกชนลงทุนการจัดการขยะมูลฝอย และได้รับการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่
5. เตรียมการในการหาพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อรองรับการจัดการขยะมูลฝอย
6. ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยภายใต้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เช่น การคัดแยก การเก็บรวบรวม การเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอย การจัดเก็บค่าธรรมเนียมการเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอยให้เหมาะสม เป็นต้น รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย
7. จัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนในระดับท้องถิ่น
8. ติดตามและบังคับใช้กฎหมายกับเอกชนผู้รับจ้างการจัดการขยะมูลฝอย ให้เอกชนดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่บริการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
9. ดำเนินการให้ข้อมูลข่าวสาร ให้ประชาชนสามารถเข้าร่วมรับรู้ ให้ข้อเสนอแนะร่วมตัดสินใจและร่วมมือในการดำเนินโครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายตั้งแต่ต้น และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 หรือระเบียบ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

บทที่ 2

สถานการณ์การดำเนินงานแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2562

สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2562

พันธกิจ

1. ขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564) แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
2. ส่งเสริมให้เกิดการลดการเกิดขยะมูลฝอยทุกวิถีทาง ตั้งแต่การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า มุ่งเน้นการลดใช้ถุงพลาสติกและโฟม และซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอย ส่งเสริมการคัดแยกตั้งแต่ต้นทางโดยใช้หลัก 3Rs หรือ 3 ช. คือ 3Rs : Reduce Reuse และ Recycle หรือ 3 ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่
3. สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอย เพื่อนำไปจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
4. สนับสนุนและส่งเสริมการมอบหมายให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอย
5. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในรูปแบบประชารัฐ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ของกระทรวงมหาดไทย ทั้งในส่วนราชการระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รวมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. เพื่อให้มีแนวทางให้เกิดการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันตามแนวทาง “ประชารัฐ” ระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย หน่วยงานของภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน
3. เพื่อเป็นแผนปฏิบัติการให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดเป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2562

1. ด้านการบริหารจัดการ

- 1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 มีการรายงานข้อมูลในแบบรายงานผลการบริหารจัดการขยะมูลฝอยประจำเดือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ผ่านระบบสารสนเทศของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (มผ.2)

1.2 องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 ออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติการจัดการขยะมูลฝอย

1.3 จังหวัดมีการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมและมูลฝอยจังหวัดอย่างน้อยปีละ 6 ครั้ง

1.4 จัดตั้งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมและมูลฝอยอำเภอ และองค์รปกครองส่วนท้องถิ่น และมีการประชุมดำเนินกิจกรรมเพื่อขับเคลื่อนในพื้นที่อย่างน้อยปีละ 6 ครั้ง

2. ด้านการจัดการขยะต้นทาง

2.1 องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 มีการจัดกิจกรรมรณรงค์ 3ช: ใช้น้อย ใช้น้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ หรือ 3R: Reduce Reuse Recycle ให้เป็นรูปธรรมและเกิดผลสัมฤทธิ์ อย่างน้อยองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นละ 1 โครงการ

2.2 ขยะเปียกถูกคัดแยกและจัดการโดยผู้ผลิตขยะ แบ่งเป็น 3 เป้าหมาย ดังนี้

(1) ครั้วเรือน ร้อยละ 100 ที่มีบริเวณหรือพื้นที่ในการจัดทำถังขยะเปียกครั้วเรือนได้รับการส่งเสริมและจัดทำถังขยะเปียก

(2) องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 มีการจัดทำถังขยะเปียกรวมและมีการจัดเก็บขยะเปียกที่ครั้วเรือนคัดแยกไว้นำไปบริหารจัดการอย่างน้อย 1 แห่ง (สำหรับครั้วเรือนที่ไม่มีบริเวณหรือพื้นที่ในการจัดทำถังขยะเปียกครั้วเรือนได้)

(3) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียน และตลาดในสังกัดองค์รปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 มีการจัดทำถังขยะเปียกรวมหรือสถานที่รวมขยะเปียก

2.3 ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2562 ร้อยละ 40 ถูกนำไปใช้ประโยชน์

2.4 การจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมเพื่อนำขยะที่คัดแยกแล้วไปจำหน่ายหรือแลกเปลี่ยนเป็นเงินหรือสิ่งของที่มีมูลค่า เช่น ตลาดนัดขยะ ฯลฯ โดยสามารถพิจารณานำเอามาใช้ประโยชน์ส่วนตัวหรือส่วนรวมได้ อย่างน้อยองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นละ 1 กลุ่ม และมีการดำเนินกิจกรรมอย่างน้อย 1 โครงการ

2.5 ครั้วเรือน ร้อยละ 60 เข้าร่วมเครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก” เพื่อส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอย

2.6 องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 เป็นเจ้าภาพการจัดกิจกรรมเพื่อให้ “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก” ได้ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่เป็นประโยชน์กับท้องถิ่น อย่างน้อยปีละ 6 ครั้ง

3. ด้านการจัดการขยะกลางทาง

3.1 องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในชุมชน ที่สาธารณะ สถานที่ท่องเที่ยว

3.2 องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 80 มีการวางระบบการเก็บขนขยะมูลฝอยให้สอดคล้องกับพื้นที่ (เฉพาะองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเก็บขน)

3.3 หมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ 100 มีการจัดตั้ง “จุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชน

4. ด้านการจัดการขยะปลายทาง

4.1 ขยะอันตรายชุมชน ร้อยละ 100 ที่จัดเก็บและรวบรวม ส่งไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

4.2 ขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นและเก็บขนได้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ร้อยละ 80 ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ (ยกเว้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นพื้นที่ Zero Waste)

4.3 ขยะมูลฝอยตกค้างได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ 100

4.4 กลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 ในแต่ละจังหวัดมีการดำเนินการกำจัดขยะหรือมีแผนการดำเนินการฯ โดยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด

5. เป้าหมายอื่นๆ

5.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 มีถนนอย่างน้อย 1 สายทาง ความยาวไม่น้อยกว่า 500 เมตร เป็นถนนสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย ตามแนวทางการดำเนินโครงการ “1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1 ถนนท้องถิ่นใส่ใจสิ่งแวดล้อม”

5.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 ต้องมีการจัดทำโครงการ 1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1 วัด ประชาธิปไตยสุจริต 5 ส. อย่างน้อยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นละ 2 โครงการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

5.3 ห้องน้ำสาธารณะที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เช่น โรงเรียน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสถานที่สาธารณะที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ร้อยละ 100 ได้รับการดูแล ปรับปรุง ซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี และมีการจัดการตามแนวทางการดำเนินโครงการ “ห้องน้ำท้องถิ่นสะอาดและปลอดภัย”

สรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดเป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2562

เป้าประสงค์	เป้าหมาย (ร้อยละ)	ผลการดำเนินการ (ร้อยละ)
1. ด้านการบริหารจัดการ		
1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการรายงานข้อมูลในแบบรายงานผลการบริหารจัดการขยะมูลฝอยประจำเดือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ผ่านระบบสารสนเทศของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (มผ.2)	100	99.74

เป้าประสงค์	เป้าหมาย (ร้อยละ)	ผลการดำเนินการ (ร้อยละ)																											
1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติ/ เทศบัญญัติการจัดการขยะมูลฝอย	100	83.74																											
1.3 จังหวัดมีการประชุมคณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมและมูลฝอยจังหวัดอย่างน้อย ปีละ 6 ครั้ง	100	ระดับจังหวัด <table> <tr> <th>สถานะ</th><th>จำนวน จังหวัด</th><th>ร้อยละ</th></tr> <tr> <td>ประชุม 1 ครั้ง</td><td>3</td><td>3.95</td></tr> <tr> <td>ประชุม 2 ครั้ง</td><td>5</td><td>6.56</td></tr> <tr> <td>ประชุม 3 ครั้ง</td><td>9</td><td>11.84</td></tr> <tr> <td>ประชุม 4 ครั้ง</td><td>13</td><td>17.11</td></tr> <tr> <td>ประชุม 5 ครั้ง</td><td>6</td><td>7.90</td></tr> <tr> <td>ประชุม 6 ครั้งขึ้นไป</td><td>40</td><td>52.63</td></tr> </table>	สถานะ	จำนวน จังหวัด	ร้อยละ	ประชุม 1 ครั้ง	3	3.95	ประชุม 2 ครั้ง	5	6.56	ประชุม 3 ครั้ง	9	11.84	ประชุม 4 ครั้ง	13	17.11	ประชุม 5 ครั้ง	6	7.90	ประชุม 6 ครั้งขึ้นไป	40	52.63						
สถานะ	จำนวน จังหวัด	ร้อยละ																											
ประชุม 1 ครั้ง	3	3.95																											
ประชุม 2 ครั้ง	5	6.56																											
ประชุม 3 ครั้ง	9	11.84																											
ประชุม 4 ครั้ง	13	17.11																											
ประชุม 5 ครั้ง	6	7.90																											
ประชุม 6 ครั้งขึ้นไป	40	52.63																											
1.4 จัดตั้งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมและ มูลฝอยอำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีการประชุมดำเนินกิจกรรมเพื่อขับเคลื่อน ในพื้นที่อย่างน้อยปีละ 6 ครั้ง	100	ระดับอำเภอ <table> <tr> <th>สถานะ</th><th>จำนวน อำเภอ</th><th>ร้อยละ</th></tr> <tr> <td>ยังไม่ได้แต่งตั้ง</td><td>57</td><td>6.49</td></tr> <tr> <td>แต่งตั้งแล้ว แต่ยังไม่มี การประชุม</td><td>153</td><td>17.43</td></tr> <tr> <td>ประชุม 1 ครั้ง</td><td>207</td><td>23.58</td></tr> <tr> <td>ประชุม 2 ครั้ง</td><td>117</td><td>13.33</td></tr> <tr> <td>ประชุม 3 ครั้ง</td><td>93</td><td>10.59</td></tr> <tr> <td>ประชุม 4 ครั้ง</td><td>52</td><td>5.92</td></tr> <tr> <td>ประชุม 5 ครั้ง</td><td>58</td><td>6.61</td></tr> <tr> <td>ประชุม 6 ครั้ง</td><td>1□1</td><td>16.06</td></tr> </table>	สถานะ	จำนวน อำเภอ	ร้อยละ	ยังไม่ได้แต่งตั้ง	57	6.49	แต่งตั้งแล้ว แต่ยังไม่มี การประชุม	153	17.43	ประชุม 1 ครั้ง	207	23.58	ประชุม 2 ครั้ง	117	13.33	ประชุม 3 ครั้ง	93	10.59	ประชุม 4 ครั้ง	52	5.92	ประชุม 5 ครั้ง	58	6.61	ประชุม 6 ครั้ง	1□1	16.06
สถานะ	จำนวน อำเภอ	ร้อยละ																											
ยังไม่ได้แต่งตั้ง	57	6.49																											
แต่งตั้งแล้ว แต่ยังไม่มี การประชุม	153	17.43																											
ประชุม 1 ครั้ง	207	23.58																											
ประชุม 2 ครั้ง	117	13.33																											
ประชุม 3 ครั้ง	93	10.59																											
ประชุม 4 ครั้ง	52	5.92																											
ประชุม 5 ครั้ง	58	6.61																											
ประชุม 6 ครั้ง	1□1	16.06																											

เป้าประสงค์	เป้าหมาย (ร้อยละ)	ผลการดำเนินการ (ร้อยละ)																											
	100	ระดับอปท. <table> <tr> <th>สถานะ</th><th>จำนวน อปท.</th><th>ร้อยละ</th></tr> <tr> <td>ยังไม่ได้แต่งตั้ง</td><td>901</td><td>11.59</td></tr> <tr> <td>แต่งตั้งแล้ว แต่ยังไม่มี การประชุม</td><td>1,304</td><td>16.77</td></tr> <tr> <td>ประชุม 1 ครั้ง</td><td>2,440</td><td>31.38</td></tr> <tr> <td>ประชุม 2 ครั้ง</td><td>580</td><td>7.46</td></tr> <tr> <td>ประชุม 3 ครั้ง</td><td>985</td><td>12.67</td></tr> <tr> <td>ประชุม 4 ครั้ง</td><td>297</td><td>3.82</td></tr> <tr> <td>ประชุม 5 ครั้ง</td><td>197</td><td>2.53</td></tr> <tr> <td>ประชุม 6 ครั้ง</td><td>1,071</td><td>13.77</td></tr> </table>	สถานะ	จำนวน อปท.	ร้อยละ	ยังไม่ได้แต่งตั้ง	901	11.59	แต่งตั้งแล้ว แต่ยังไม่มี การประชุม	1,304	16.77	ประชุม 1 ครั้ง	2,440	31.38	ประชุม 2 ครั้ง	580	7.46	ประชุม 3 ครั้ง	985	12.67	ประชุม 4 ครั้ง	297	3.82	ประชุม 5 ครั้ง	197	2.53	ประชุม 6 ครั้ง	1,071	13.77
สถานะ	จำนวน อปท.	ร้อยละ																											
ยังไม่ได้แต่งตั้ง	901	11.59																											
แต่งตั้งแล้ว แต่ยังไม่มี การประชุม	1,304	16.77																											
ประชุม 1 ครั้ง	2,440	31.38																											
ประชุม 2 ครั้ง	580	7.46																											
ประชุม 3 ครั้ง	985	12.67																											
ประชุม 4 ครั้ง	297	3.82																											
ประชุม 5 ครั้ง	197	2.53																											
ประชุม 6 ครั้ง	1,071	13.77																											
2. ด้านการจัดการขยะต้นทาง																													
2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดกิจกรรมรณรงค์ 3ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ หรือ 3R: Reduce Reuse Recycle ให้เป็นรูปธรรมและเกิดผลสัมฤทธิ์ อย่างน้อย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นละ 1 โครงการ	100	99.09																											
2.2 ขยะเปียกถูกคัดแยกและจัดการ โดยถึงขยะเปียกครัวเรือน ถึงขยะเปียกรวม และการจัดการขยะเปียกโดยวิธีอื่นๆ	100	98.33																											
2.3 ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2562 ถูกนำไปใช้ประโยชน์	40	46.48																											
2.4 การจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมเพื่อนำขยะที่คัดแยกแล้วไปจำหน่ายหรือแลกเปลี่ยนเป็นเงินหรือสิ่งของที่มีมูลค่า เช่น ตลาดนัดขยะ ฯลฯ โดยสามารถพิจารณานำเอามาใช้ประโยชน์ส่วนตัวหรือส่วนรวมได้ อย่างน้อยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นละ 1 กลุ่ม และมีการดำเนินกิจกรรมอย่างน้อย 1 โครงการ	100	74.77																											

เป้าประสงค์	เป้าหมาย (ร้อยละ)	ผลการดำเนินการ (ร้อยละ)																								
2.5 คริวเรือนเข้าร่วมเครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก” เพื่อส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอย	60	41.30																								
2.6 องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเจ้าภาพการจัดกิจกรรมเพื่อให้ “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก” ได้ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่เป็นประโยชน์กับท้องถิ่นอย่างน้อยปีละ 6 ครั้ง	100	ระดับอปท. <table> <tr> <th>สถานะ</th><th>จำนวน อปท.</th><th>ร้อยละ</th></tr> <tr> <td>ยังไม่มีการจัดกิจกรรม</td><td>833</td><td>10.71</td></tr> <tr> <td>จัดกิจกรรม 1 ครั้ง</td><td>1,683</td><td>21.65</td></tr> <tr> <td>จัดกิจกรรม 2 ครั้ง</td><td>477</td><td>6.14</td></tr> <tr> <td>จัดกิจกรรม 3 ครั้ง</td><td>494</td><td>6.35</td></tr> <tr> <td>จัดกิจกรรม 4 ครั้ง</td><td>305</td><td>3.92</td></tr> <tr> <td>จัดกิจกรรม 5 ครั้ง</td><td>298</td><td>3.83</td></tr> <tr> <td>จัดกิจกรรม 6 ครั้ง</td><td>3,685</td><td>47.40</td></tr> </table>	สถานะ	จำนวน อปท.	ร้อยละ	ยังไม่มีการจัดกิจกรรม	833	10.71	จัดกิจกรรม 1 ครั้ง	1,683	21.65	จัดกิจกรรม 2 ครั้ง	477	6.14	จัดกิจกรรม 3 ครั้ง	494	6.35	จัดกิจกรรม 4 ครั้ง	305	3.92	จัดกิจกรรม 5 ครั้ง	298	3.83	จัดกิจกรรม 6 ครั้ง	3,685	47.40
สถานะ	จำนวน อปท.	ร้อยละ																								
ยังไม่มีการจัดกิจกรรม	833	10.71																								
จัดกิจกรรม 1 ครั้ง	1,683	21.65																								
จัดกิจกรรม 2 ครั้ง	477	6.14																								
จัดกิจกรรม 3 ครั้ง	494	6.35																								
จัดกิจกรรม 4 ครั้ง	305	3.92																								
จัดกิจกรรม 5 ครั้ง	298	3.83																								
จัดกิจกรรม 6 ครั้ง	3,685	47.40																								
3. ด้านการจัดการขยะกลางทาง																										
3.1 องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นมีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในชุมชนที่สาธารณะ สถานที่ท่องเที่ยว	100	91.58																								
3.2 องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นมีการวางระบบการเก็บขนขยะมูลฝอยให้สอดคล้องกับพื้นที่ (เฉพาะองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเก็บขน)	80	87.50																								
3.3 หมู่บ้าน/ชุมชนมีการจัดตั้ง “จุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชน”	100	98.83																								
4. ด้านการจัดการขยะปลายทาง																										
4.1 ขยะอันตรายชุมชนที่จัดเก็บและรวบรวมส่งไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	100	100.00																								
4.2 ขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นและเก็บขนได้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ (ยกเว้นองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นพื้นที่ Zero Waste)	80	86.57																								

เป้าประสงค์	เป้าหมาย (ร้อยละ)	ผลการดำเนินการ (ร้อยละ)
4.3 ขยะมูลฝอยตกค้างได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	100	67.48
4.4 กลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละจังหวัดมีการดำเนินการกำจัดขยะหรือมีแผนการดำเนินการฯ โดยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด	100	83.08
5. เป้าหมายอื่นๆ		
5.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีถนนอย่างน้อย 1 สายทาง ความยาวไม่น้อยกว่า 500 เมตร เป็นถนนสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย ตามแนวทางการดำเนินโครงการ “1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1 ถนนท้องถิ่น ใส่ใจสิ่งแวดล้อม”	100	92.70
5.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการจัดทำโครงการ 1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1 วัด ประชารัฐสร้างสุข 5 ส. อย่างน้อยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นละ 2 โครงการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 และ พ.ศ. 2562	100	96.89
5.3 ห้องน้ำสาธารณะ ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เช่น โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสถานที่สาธารณะที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ได้รับการดูแล ปรับปรุง ซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี และมีการจัดการตามแนวทางการดำเนินโครงการ “ห้องน้ำท้องถิ่นสะอาดและปลอดภัย”	100	99.24

บทที่ 3

แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของกระทรวงมหาดไทย ประจำปี พ.ศ. 2563

ปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมีความจำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไขปัญหาย่างเร่งด่วน กระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นหนึ่งในหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ในด้านต่าง ๆ เช่น ขยะมูลฝอยไม่ได้รับการคัดแยกตั้งแต่ต้นทาง การบริหารจัดการของหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบยังขาดประสิทธิภาพ และขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ กระทรวงมหาดไทยจึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2563 ขึ้น เพื่อขับเคลื่อนและแก้ไขปัญหามูลฝอยชุมชนให้เกิดความต่อเนื่อง และเป็นไปตามแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 -2564)

กรอบแนวคิดการดำเนินการและการกำหนดเป้าหมาย

1. กำหนดเป้าหมายโดยยึดจากแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564)
2. วิเคราะห์ปัญหาจากสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศ แนวนโยบายของกระทรวงมหาดไทย ข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น เพื่อนำมาเป็นฐานคิดในการสร้างมาตรการแก้ไขปัญหามูลฝอยชุมชน (Area – Base Problems)
3. กำหนดกรอบการดำเนินงาน 3 ขั้นตอนในการวางแผนและกำหนดมาตรการ คือ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง
 - ต้นทาง → ลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด
 - กลางทาง → เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - ปลายทาง → ขยะมูลฝอยได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
4. การนำหลัก 3Rs: Reduce Reuse และ Recycle หรือ 3 ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ และหลักปรัชญา 5 ประการ ประกอบด้วย ภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคศาสนา ภาคประชาสังคมและประชาชน มาใช้ในการแก้ไขปัญหา
5. การนำกรอบนโยบายสำคัญของกระทรวงมหาดไทยมาใช้ในการกำหนดแนวทางการดำเนินการ

พันธกิจ

1. ขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินการแก้ไขปัญหามูลฝอยชุมชนให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564) แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

2. ส่งเสริมให้เกิดการลดการเกิดขยะมูลฝอยทุกวิถีทาง ตั้งแต่การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า มุ่งเน้นการลดใช้ถุงพลาสติกและโฟม และซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอยชุมชนส่งเสริมการคัดแยกตั้งแต่ต้นทางโดยใช้หลัก 3Rs: Reduce Reuse และ Recycle หรือ 3 ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่
3. สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยชุมชน เพื่อนำไปจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
4. สนับสนุนและส่งเสริมการมอบหมายให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอย
5. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในรูปแบบประชารัฐ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ของกระทรวงมหาดไทย ทั้งในส่วนราชการระดับส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค รวมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. เพื่อให้มีแนวทางให้เกิดการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย หน่วยงานของภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน
3. เพื่อเป็นแผนปฏิบัติการให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายตามแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564)

เป้าหมาย	ปี พ.ศ. /ค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)					
	2559	2560	2561	2562	2563	2564
1. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ¹ ไม่น้อยกว่า	50	55	60	65	70	75
2. ขยะมูลฝอยตกค้างได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ^{2,3}	75	85	95	100	100	100
3. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการรวบรวมและส่งไปกำจัดถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่น้อยกว่า	5	10	15	20	25	30
4. มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	80	85	90	195	100	100
5. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการที่ถูกต้อง	60	70	80	90	100	100
6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการคัดแยกขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนที่ต้นทาง	5	10	20	30	40	50

หมายเหตุ :

1. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ รวมกับปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ การฝังกลบอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ การผลิตเชื้อเพลิง (RDF) การเผาพร้อมระบบควบคุมมลพิษ เป็นต้น
2. ขยะมูลฝอยตกค้าง หมายถึง ขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปทิ้งในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและไม่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ทั้งนี้ไม่รวมขยะมูลฝอยที่ทิ้งหรือค้างตามพื้นที่ว่างทั่วไปตั้งแต่อดีตจนถึงปี 2558
3. ขยะมูลฝอยตกค้างได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ หมายถึง ขยะมูลฝอยตกค้างถูกนำไปฝังกลบอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ หรือแปรรูปเป็นเชื้อเพลิง/พลังงานไฟฟ้า นำส่งเป็นวัตถุดิบให้โรงงานปูนซีเมนต์ หรือส่งไปเตาเผา รวมถึงการนำไปใช้ประโยชน์

เป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2563

1. ขยะมูลฝอยมีการนำกลับนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น
2. ขยะมูลฝอยตกค้างสะสมได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
3. ขยะมูลฝอยได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น
4. ขยะอันตรายได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น
5. ประชาชนในพื้นที่มีความตระหนักและความเข้าใจในการจัดการขยะที่ต้นทางเพิ่มขึ้น
6. การดำเนินการเพื่อสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสุขภาวะที่ดีของท้องถิ่นและจังหวัด

ตัวชี้วัดเป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2563

1. ด้านการจัดการขยะต้นทาง
 - 1.1 องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 ออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติการจัดการขยะมูลฝอย
 - 1.2 ครวเรือน ร้อยละ 100 มีการบริหารจัดการขยะอินทรีย์
 - 1.3 ครวเรือน ร้อยละ 60 เข้าร่วมเครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก” เพื่อส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอย
2. ด้านการจัดการขยะกลางทาง
 - 2.1 องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะและหรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง
 - 2.2 องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 80 มีการวางระบบการเก็บขนหรือมีประกาศเก็บขนขยะมูลฝอยให้สอดคล้องกับพื้นที่
 - 2.3 หมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ 100 มีการจัดตั้ง “จุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชน”
3. ด้านการจัดการขยะปลายทาง
 - 3.1 ขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นและเก็บขนได้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ร้อยละ 80 ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
 - 3.2 ขยะมูลฝอยตกค้างได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ 100
 - 3.3 กลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์รปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 ในแต่ละจังหวัดมีการจัดทำแผนการจัดการขยะมูลฝอย โดยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด

คำอธิบายตัวชี้วัดเป้าประสงค์ :

1. ด้านการจัดการขยะต้นทาง

1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 ออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติการจัดการขยะมูลฝอย

หมายถึง องค์กรปกครองท้องถิ่นต้องออกข้อบัญญัติและเทศบัญญัติการจัดการขยะมูลฝอยให้ครบทุกแห่ง โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560

1.2 ครัวเรือน ร้อยละ 100 มีการบริหารจัดการขยะอินทรีย์

หมายถึง ครัวเรือนทุกหลังคาเรือนในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการจัดทำถังขยะเปียก จำนวน 1 จุด ในเขตพื้นที่ของตนเอง หรือจัดทำถังขยะเปียกรวม และมีการจัดเก็บขยะเปียกที่ครัวเรือนคัดแยกไว้ แล้วนำไปบริหารจัดการ (สำหรับครัวเรือนที่ไม่มีบริเวณหรือพื้นที่ในการจัดทำถังขยะเปียกครัวเรือน) หรือมีการบริหารจัดการโดยวิธีอื่นๆ เช่น ทำเสวียน เป็นอาหารสัตว์ เป็นต้น

นิยาม

ครัวเรือน หมายถึง จำนวนหลังคาเรือนที่มีบุคคลอาศัยอยู่ในบ้านหรืออาศัยอยู่ในหน่วยเดียวกันในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามจริง

1.3 ครัวเรือน ร้อยละ 60 เข้าร่วมเครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก” เพื่อส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอย

หมายถึง ประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ไม่รวม อบจ.) ที่มีความสนใจ มีความสมัครใจ มีความเสียสละ และอุทิศตนในการทำงานด้านการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง การอนุรักษ์และ

รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเองสมัครลงทะเบียนเข้าร่วมเครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก” เพื่อส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอย

(1) นิยาม

- ครัวเรือน หมายถึง บุคคลทุกคนที่อาศัยอยู่ในบ้านหรือที่อาศัยอยู่ในหน่วยเดียวกัน ในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก หมายถึง บุคคลที่มีความสนใจ มีความสมัครใจ มีความเสียสละและอุทิศตนในการทำงานด้านการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง การอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง

(2) เกณฑ์ผ่านการจัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท (เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล) ที่มีครัวเรือนเข้าร่วมเป็นเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(3) พิจารณาผลสำเร็จระดับจังหวัดจากจำนวนองค์กรปกครองท้องถิ่นที่ผ่านเกณฑ์การจัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก เทียบกับองค์กรปกครองท้องถิ่นทั้งหมดในจังหวัด

(4) สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

คำนวณร้อยละของครัวเรือนที่เป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกของ อบท. ที่ผ่านเกณฑ์

$$\frac{\text{จำนวนองค์กรปกครองท้องถิ่นที่ผ่านเกณฑ์การจัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก}}{\text{องค์กรปกครองท้องถิ่นทั้งหมดตามฐานข้อมูลของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น}} \times 100 = \text{ร้อยละ} \dots$$

คำนวณร้อยละขององค์กรปกครองท้องถิ่นที่ผ่านเกณฑ์การจัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกของจังหวัด

$$\frac{\text{จำนวนครัวเรือนที่ผ่านเกณฑ์การจัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก}}{\text{จำนวนครัวเรือนทั้งหมดตามฐานข้อมูลของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น}} \times 100 = \text{ร้อยละ} \dots$$

2. ด้านการจัดการขยะกลางทาง

2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะและหรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง

หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ยกเว้น อบจ.) มีการจัดตั้งภาชนะรองรับมูลฝอยแบบแยกประเภท 2 ประเภท ได้แก่ ภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไปเป็นสีน้ำเงิน และภาชนะรองรับมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่หรือขยะรีไซเคิลเป็นสีเหลือง สำหรับพื้นที่ที่ต้องการเน้นในเรื่องความปลอดภัย อาจจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยที่มีลักษณะโปร่งใสก็ได้ โดยขอให้มีสัญลักษณ์ที่บ่งบอกประเภทขยะโดยชัดเจน รวมถึงภาชนะเดิมที่สามารถดัดแปลงได้

นิยาม

ที่สาธารณะ หมายถึง สถานที่ที่ประชาชนใช้ร่วมกัน เช่น สวนสาธารณะ ทางเดินเท้า สนามเด็กเล่น ที่จอดรถสาธารณะ ป้ายรถเมล์ เป็นต้น

2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 80 มีการวางระบบการเก็บขนหรือมีประกาศเก็บขนขยะมูลฝอยให้สอดคล้องกับพื้นที่

หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเก็บขน มีการวางแผนการเก็บขนขยะมูลฝอยให้สอดคล้องกับพื้นที่ เช่น มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางการเก็บและขนมูลฝอยให้ผู้ก่อให้เกิดมูลฝอยทราบล่วงหน้าเป็นเวลาพอสมควร (ตามข้อ 9 ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2560)

กรณี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดไม่มีการเก็บขนขยะมูลฝอย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องออกมาตรการในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

2.3 หมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ 100 มีการจัดตั้ง “จุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชน”

หมายถึง หมู่บ้าน/ชุมชนในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งจะต้องมีการจัดตั้งภาชนะรองรับขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน จำนวน 1 จุด ในหมู่บ้านหรือชุมชน หรือในกรณีบางพื้นที่มีระบบ/นวัตกรรมการรวบรวม และจัดเก็บขยะอันตรายชุมชนที่ครอบคลุมทุกครัวเรือนในหมู่บ้าน ชุมชน หรือครอบคลุมทุกหมู่บ้าน ชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ด้านการจัดการขยะปลายทาง

3.1 ขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นและเก็บขนได้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ร้อยละ 80 ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

นิยาม

1) ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2563 หมายถึง ขยะมูลฝอย ซึ่งคำนวณจากอัตราการเกิดขยะมูลฝอยคูณด้วยจำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร์ ปี พ.ศ. 2561

- อัตราการเกิดขยะมูลฝอยของเทศบาลนคร 0.00189 ตัน/คน/วัน
- อัตราการเกิดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมือง 0.00115 ตัน/คน/วัน
- อัตราการเกิดขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบล 0.00102 ตัน/คน/วัน
- อัตราการเกิดขยะมูลฝอยของเมืองพัทยา 0.00390 ตัน/คน/วัน
- อัตราการเกิดขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล 0.00091 ตัน/คน/วัน

2) ปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปกำจัดอย่างถูกต้อง รวมกับปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์

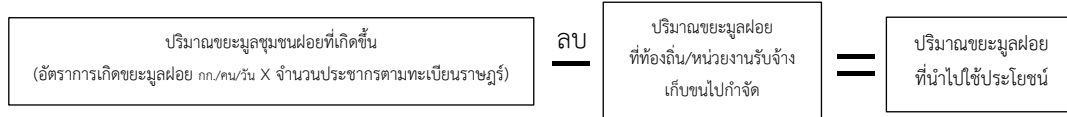
3) ปริมาณขยะมูลฝอยที่กำจัดอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัดด้วยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้ การฝังกลบเชิงวิศวกรรม (Engineer Landfill) การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) เตาเผาที่มีระบบกำจัดมลพิษทางอากาศ การแปรรูปเพื่อผลิตพลังงาน (WTE) การหมัก

ทำปุ๋ย (Compost) การแปรรูปขยะเป็นเชื้อเพลิง (RDF) การกำจัดขยะมูลฝอยแบบเชิงกลชีวภาพ (MBT) การฝังกลบแบบเทกองควบคุม (Control Dump) ขนาดน้อยกว่า 50 ตัน/วัน และเตาเผา ขนาดน้อยกว่า 10 ตัน/วัน ที่มีระบบกำจัดอากาศเสีย

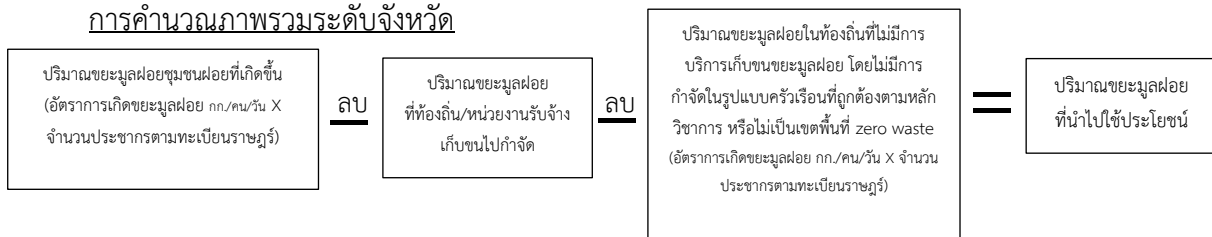
4) ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ผ้าป่ารีไซเคิล กิจกรรม Big Cleaning Day กิจกรรมทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ กิจกรรมร้านรับซื้อของเก่าสีเขียว กิจกรรมธนาคารขยะชุมชน ธนาคารขยะโรงเรียน ศูนย์รีไซเคิลชุมชน กิจกรรมขยะแลกไข่ ขยะแลกของ กิจกรรมตลาดนัดมือสอง เป็นต้น รวมทั้ง ปริมาณขยะรีไซเคิลที่มีการคัดแยกที่สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์

การคำนวณในเขตพื้นที่ อบท.

การคำนวณภาพรวมระดับจังหวัด

การคำนวณร้อยละของปริมาณที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์

$\frac{\text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปใช้ประโยชน์}}{\text{ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้น}} \times 100 = \text{ร้อยละ} \dots$
--

5) สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง

1. ร้อยละขยะมูลฝอยได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง =	$\frac{\text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปกำจัดอย่างถูกต้อง} + \text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์} \times 100}{\text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น}}$
2. ร้อยละขยะมูลฝอยได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง =	$\frac{\text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปกำจัดอย่างถูกต้อง} + \text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์} \times 100}{\text{อัตราการเกิดขยะมูลฝอยของ คพ. x จำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร์}}$

3.2 ขยะมูลฝอยตกค้างได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ 100

นิยาม

1) ปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างของจังหวัดได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง เปรียบเทียบกับปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างของจังหวัดที่มีฐานข้อมูลจากการสำรวจปี 2558 (ปริมาณรวมทั่วประเทศ 30.49 ล้านตัน)

2) ขยะมูลฝอยตกค้าง หมายถึง ขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปทิ้งในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและไม่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ทั้งนี้ไม่รวมขยะมูลฝอยที่ทิ้งหรือค้างตามพื้นที่ว่างทั่วไป ตั้งแต่อดีตจนถึงปี 2558

3) กระบวนการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ประกอบด้วย การฝังกลบเชิงวิศวกรรม (Engineer Landfill) การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) เตาเผาที่มีระบบกำจัดมลพิษทางอากาศ การแปรรูปเพื่อผลิตพลังงาน (WTE) การหมักปุ๋ย (Compost) การแปรรูปขยะเป็นเชื้อเพลิง (RDF) การกำจัดขยะมูลฝอยแบบเชิงกล – ชีวภาพ (MBT) การฝังกลบแบบเทกองควบคุม (Control Dump) ขนาดน้อยกว่า 50 ตัน/วัน และเตาเผา ขนาดน้อยกว่า 10 ตัน/วัน ที่มีระบบกำจัดอากาศเสีย

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

ร้อยละขยะมูลฝอยตกค้าง ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	=	ปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	รวมตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 - 2562 x 100
		ปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างของจังหวัด ปี 2558	

3.3 กลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 ในแต่ละจังหวัด มีการจัดทำแผนการจัดการขยะมูลฝอย โดยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด

หมายถึง กลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานและได้มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยของกลุ่มพื้นที่ฯ และเสนอต่อคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัดพิจารณา

มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนให้ประสบความสำเร็จ

1. มาตรการการดำเนินงานตามแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง” เพื่อขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้มอบนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพิธีมอบรางวัลให้แก่จังหวัดที่ชนะการประกวดการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับประเทศประจำปี พ.ศ. 2561 เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2561 ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล โดยให้กระทรวงมหาดไทยรณรงค์ให้ครัวเรือนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลดปริมาณขยะ ใช้หลักการใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ สร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการลดขยะต้นทางของประชาชน ประกอบกับพลเอกอนุพงษ์ เผ่าจินดา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้มอบนโยบายการบริหารจัดการขยะโดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำป้ายกำหนดสีเพื่อแยกขยะใส่ถุงจำนวน 4 ประเภทสำหรับขยะจากครัวเรือน และตั้งถังขยะ 2 สี คือ สีเหลืองสำหรับขยะรีไซเคิล และสีน้ำเงินสำหรับขยะทั่วไปสำหรับขยะในพื้นที่สาธารณะ แนวทางในการจัดเก็บและการกำจัดขยะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเลือกใช้วิธีที่เหมาะสม กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงได้จัดทำแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง” ขึ้นเพื่อขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน และเพื่อสร้างแรงกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยให้จังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่บ้าน/ชุมชน และประชาชนในทุกครัวเรือนร่วมดำเนินการตามแผน โดยมีขั้นตอนและแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1.1 กระทรวงมหาดไทย

1.1.1 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

- (1) อำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติตามแผน และประสานการปฏิบัติงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (2) ติดตามผลการดำเนินงานและสรุปรายงานผู้บังคับบัญชา
- (3) ให้คำปรึกษา แนะนำการดำเนินงานของจังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (4) ให้ผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดเป็นประเด็นในการตรวจติดตามการปฏิบัติตามแผนในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1.2 สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

- (1) ร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในการขับเคลื่อนแผนฯ
- (2) ร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในการรณรงค์ให้ประชาชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรม “แยกก่อนทิ้ง” และ “ทิ้งให้ถูกที่”
- (3) ให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย กำหนดเป็นประเด็นในการตรวจติดตามการปฏิบัติตามแผนในพื้นที่

1.1.3 กรมการปกครอง

- (1) สนับสนุนการปฏิบัติตามแผน โดยกำกับให้นายอำเภอ ปลัดอำเภอ และคณะกรรมการหมู่บ้านร่วมปฏิบัติตามแผน
- (2) ให้ผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง กำหนดเป็นประเด็นในการตรวจติดตามการปฏิบัติตามแผนในระดับอำเภอ หมู่บ้าน/ชุมชน

1.2 จังหวัด

- (1) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งมอบหมายให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าคณะทำงานกลุ่ม Cluster แต่ละพื้นที่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบให้ครบทุกกลุ่ม Cluster และรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบ
- (2) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงแผนฯ พิจารณากำหนดเวลา เป้าหมายและกิจกรรมในการคัดแยก และการเก็บขนขยะแยกประเภทของจังหวัด เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจภาพรวมของกิจกรรมการบริหารจัดการขยะและกรอบระยะเวลาดำเนินการ
- (3) เริ่มการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้การคัดแยกขยะในครัวเรือน โรงเรียน วัด ที่สาธารณะ ห้างร้าน และร้านค้าในหมู่บ้าน เป็นต้น โดยทุกจังหวัดจะต้องเริ่มต้นการรณรงค์และประชาสัมพันธ์

(4) จังหวัดกำหนดและประกาศแผนฯ เป้าหมายและกิจกรรม ในการคัดแยกขยะและการเก็บขนขยะแยกประเภทของจังหวัด เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งภายในจังหวัดถือเป็นเป้าหมายในการดำเนินการร่วมกัน

(5) ให้ทุกจังหวัดจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมและมูลฝอยจังหวัดร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเจ้าภาพ Cluster ในทุกกลุ่ม Cluster เพื่อให้ได้ข้อสรุป ดังนี้

(5.1) ทบทวนและยืนยันการรวมกลุ่มพื้นที่ Cluster ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นที่สุด สำหรับในพื้นที่เกาะเป้าหมายที่มีปัญหาขยะมูลฝอยตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดให้จังหวัดกำหนดให้เป็น Cluster เฉพาะ

(5.2) ยืนยันจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในกลุ่ม Cluster และจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่อยู่ในกลุ่ม Cluster ไต แล้วรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบภายในกำหนดเวลา

(6) จังหวัดจัดกิจกรรมเพื่อเริ่มต้นปฏิบัติแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง”

(7) ให้จังหวัดจัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในกลุ่ม Cluster ลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละกลุ่ม Cluster หลังจากที่ได้ข้อสรุปการรวมกลุ่ม Cluster ตาม (5) แล้วรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบภายในกำหนดเวลา

(8) ให้จังหวัดมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานกลุ่ม Cluster โดยมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมายตาม (1) เป็นหัวหน้าคณะทำงาน และจัดให้มีการประชุมคณะทำงานกลุ่ม Cluster เพื่อพิจารณาให้ข้อสรุปการเลือกใช้แนวทางหรือวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยภายในทุกกลุ่ม Cluster ในจังหวัด โดยให้จังหวัดสรุปรายงานผลให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบภายในกำหนดเวลา

(9) เร่งรัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าภาพ Cluster ส่งแผนดำเนินงานการกำจัดขยะมูลฝอยตาม (8) ให้จังหวัด

(10) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกำกับ ติดตาม และเร่งรัดการดำเนินการต่างๆ ให้เป็นไปตามเป้าหมาย และกรอบระยะเวลาที่กำหนดที่กำหนดในแผน

1.3 อำเภอ

(1) เมื่อได้มีการประชุมรับมอบนโยบายจากจังหวัด แล้ว ให้นายอำเภอจัดประชุมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และกำนันทุกตำบล เพื่อชี้แจงแนวทางขั้นตอนวิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยเพื่อให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ร่วมดำเนินการ

(2) ดำเนินการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้การคัดแยกขยะในครัวเรือน โรงเรียน วัด ที่สาธารณะ ห้างร้าน ร้านค้าในหมู่บ้าน เป็นต้น โดยให้อำเภอเริ่มต้นการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ภายในกำหนดเวลาที่จังหวัดกำหนด

(3) กำกับ ติดตามและเร่งรัดการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอ ให้เป็นไปตามเป้าหมายในแผนฯ ของจังหวัด

(4) ในวันประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้าน ให้นายอำเภอประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ โดยให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มอบหมายให้คณะกรรมการหมู่บ้านทำการรณรงค์ให้ทุกครัวเรือนมีถังขยะอินทรีย์ และให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ใช้หลักการ 3 ช (ใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่) ในการบริหารจัดการขยะ

(5) ให้นายอำเภอดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ร่วมกัน กำหนดให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน มีจุดรวบรวมขยะอันตรายที่ปลอดภัย เหมาะสม และประชาสัมพันธ์ให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน นำขยะอันตรายไปรวบรวมไว้รอการเก็บขน

1.4 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

1.4.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ดำเนินการจัดการขยะอันตรายชุมชนตามแนวทางที่กำหนดไว้แล้ว ตามหนังสือชักชวนแนวทางการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ “ประเทศไทยไร้ขยะ” ตามแนวทาง “ประชารัฐ” ระยะ 1 ปี (พ.ศ. 2559-2560)

1.4.2 เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล

ก.การบริหารจัดการขยะมูลฝอย

(1) เมื่อได้มีการประชุมรับมอบนโยบายจากจังหวัดแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดประชุม ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง และเจ้าหน้าที่เก็บขน ให้ทราบแนวทางขั้นตอนวิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ตลอดจนแนวทางในการคัดแยกขยะ การเก็บขยะที่กำหนด

(2) กำหนดแนวทางหรือวิธีการจัดทำสัญลักษณ์ขยะแยกประเภท เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บขยะของเจ้าหน้าที่เก็บขยะ เช่น การใช้ถุงขยะสีแยกประเภท หรือการใช้สติ๊กเกอร์สีแยกประเภท ติดที่ถุงขยะ หรือการใช้เชือกสีแยกประเภทมัดปากถุงขยะ หรือการติดเทปกาวสีแยกประเภทที่ถุงขยะ เป็นต้น และดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ครัวเรือนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับรู้ร่วมกัน

(3) เริ่มการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้และส่งเสริมการสร้างวินัย “แยกก่อนทิ้ง” และหลักการ 3 ช (ใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่) ภายในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ

(4) จัดกิจกรรมเพื่อเริ่มต้นการปฏิบัติตามแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง”

(5) จัดทำสัญลักษณ์กำหนดจุดรวบรวมขยะแยกประเภทในหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น การจัดทำป้าย ปักธง หรือสัญลักษณ์อื่น ๆ เป็นต้น ตามตัวอย่างหรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

(6) จัดทำประกาศหลักเกณฑ์ วัน เวลาในการเก็บขน ระบบขนส่งขยะ วิธีการคัดแยกเส้นทางการเก็บขน จุดรวบรวมขยะ รวมถึงการบริหารจัดการขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล และขยะอันตรายชุมชน และประกาศเพื่อประชาสัมพันธ์เพื่อประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบรับรู้โดยทั่วกัน เช่น เสียงตามสาย หอกระจายข่าว ป้ายประชาสัมพันธ์ การเคาะประตูบ้าน เป็นต้น

(7) ให้จัดทำถังขยะแยกประเภท และนำไปวางตั้งไว้ในพื้นที่สาธารณะอย่างน้อย จุดละ 2 ถัง ประกอบด้วย ถังขยะสีน้ำเงินสำหรับขยะทั่วไป และถังขยะสีเหลืองสำหรับขยะรีไซเคิล ตามตัวอย่างหรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

(8) รมรณรงค์และให้คำแนะนำให้ทุกครัวเรือนในเขตพื้นที่รับผิดชอบมีถังขยะอินทรีย์ทุกครัวเรือน กรณีครัวเรือนไม่มีพื้นที่จัดทำถังขยะอินทรีย์ ให้เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้มีจุดรวบรวมขยะอินทรีย์ ตามตัวอย่างหรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

ข. การสร้างการรับรู้และส่งเสริมการสร้างวินัย “แยกก่อนทิ้ง”

(1) จัดให้มีการอบรมผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน และผู้ที่เกี่ยวข้องให้ความรู้วิธีการคัดแยกขยะ วัสดุรีไซเคิล ขยะอินทรีย์ และขยะอันตราย

(2) จัดให้มีการอบรมครูในโรงเรียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการบริหารจัดการขยะในครัวเรือนและการแยกขยะก่อนทิ้ง เพื่อให้ถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียน และให้นักเรียนนำไปถ่ายทอดให้กับผู้ปกครอง และนำไปปฏิบัติในหมู่บ้าน/ชุมชน

(3) ร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบรมให้ความรู้แก่ผู้แทนครัวเรือนในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ หรือร่วมกันเรื่อง วัน เวลา และกำหนดเส้นทางการเก็บขน รวมถึงจุดรวบรวมขยะ การบริหารจัดการขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล และขยะอันตรายชุมชน เพื่อไปประกอบการจัดทำประกาศ

1.5 หมู่บ้าน/ชุมชน

(1) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน/ผู้นำชุมชนและคณะกรรมการชุมชนทำการรณรงค์ให้ความรู้แก่ครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชนให้เข้าใจหลักการบริหารจัดการขยะโดยใช้หลักการ 3 ช (ใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่)

(2) ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้มีจุดรวบรวม และคัดแยกขยะในหมู่บ้าน/ชุมชน

(3) ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำถังขยะอินทรีย์รวมของหมู่บ้าน/ชุมชน และรณรงค์ให้ครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชน จัดทำถังขยะอินทรีย์ภายในบ้านเรือน ตามตัวอย่างหรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

1.6 การติดตามผล

1.6.1 กระทรวงมหาดไทย โดยผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยติดตามผลการดำเนินงานกับจังหวัด

1.6.2 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

1.6.3 กรมการปกครอง โดยผู้ตรวจราชการกรมการปกครองติดตามความก้าวหน้าของอำเภอหมู่บ้าน/ชุมชน

1.6.4 ระดับจังหวัด โดยรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้า ติดตามให้ข้อเสนอแนะ แก้ไขปัญหา อุปสรรค ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับอำเภอ

2. มาตรการการลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด (ต้นทาง)

เพื่อเป็นการจัดการขยะมูลฝอยเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ มีประสิทธิภาพและนำกลับมาใช้ประโยชน์ รวมทั้งเพื่อป้องกันและควบคุมการเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง มีแนวทางการจัดการ ดังต่อไปนี้

2.1 การใช้หลักการ 3Rs: Reduce Reuse และ Recycle หรือ 3 ช: ช้่น้อย ช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่

1) Reduce (ใช้น้อย)

การใช้น้อย คือ การลดระดับการใช้ในปัจจุบัน ควบคุมปริมาณการใช้ให้อยู่ในสัดส่วนที่เหมาะสม เพื่อเป็นการลดปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น เช่น การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก การใช้ผ้าเช็ดหน้าแทนการใช้ทิชชู ใช้ปืนโตแทนการใช้โฟม การไม่รับถุงพลาสติก การเลือกซื้อบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หลีกเลี่ยงการซื้อวัสดุสิ้นเปลืองแบบใช้ครั้งเดียว การบริโภคที่พอเพียง เป็นต้น

2) Reuse (ใช้ซ้ำ)

การใช้ซ้ำ การนำสิ่งของที่ใช้แล้วมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่า เช่น การใช้กระดาษทั้งสองหน้า การใช้ภาชนะที่สามารถใช้ซ้ำได้ การใช้บรรจุภัณฑ์ซ้ำหลายครั้งก่อนทิ้ง การเลือกซื้อสินค้าที่สามารถใช้ซ้ำได้ การดัดแปลงของเหลือใช้มาใช้ประโยชน์ การซ่อมแซมอุปกรณ์ต่างๆ ให้ใช้ได้ใหม่

3) Recycle (นำกลับมาใช้ใหม่)

การนำกลับมาใช้ใหม่ คือ การคัดแยกขยะมูลฝอยแต่ละประเภท ทั้งที่บ้าน โรงเรียน และสำนักงานเพื่อนำวัสดุที่ยังสามารถนำกลับมาใช้ใหม่หมุนเวียนกลับมาเข้าสู่กระบวนการผลิตตามกระบวนการของแต่ละประเภท เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

2.2 การคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทาง หรือแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย

สนับสนุนและขยายผลให้ประชาชนมีการจัดการขยะมูลฝอยที่ต้นทาง หรือแหล่งกำเนิดมูลฝอย ตั้งแต่ระดับครัวเรือน สถานศึกษา สถานประกอบการ สถานที่ราชการ ศาสนสถาน สถานบริการต่าง ๆ ทั้งในชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอย ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกขยะมูลฝอย และการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ให้มากที่สุด อาทิ

1) คัดแยกขยะทั่วไปออกจากขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่ โดยบรรจุขยะทั่วไปลงในถุงขยะสีน้ำเงิน และขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่บรรจุลงในถุงขยะสีเหลือง หรือถุงที่มีสัญลักษณ์หรือข้อความระบุอยู่บนถุงก็ได้

2) คัดแยกขยะทั่วไปออกจากขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่และขยะเศษอาหารหรือขยะอินทรีย์ โดยบรรจุขยะทั่วไปลงในถุงขยะสีน้ำเงิน ขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่บรรจุลงในถุงขยะสีเหลือง และขยะเศษอาหารหรือขยะอินทรีย์บรรจุลงในถุงขยะสีเขียว หรือถุงที่มีสัญลักษณ์หรือข้อความระบุอยู่บนถุงก็ได้

3) คัดแยกขยะทั่วไปออกจากขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่และขยะเศษอาหารหรือขยะอินทรีย์และขยะอันตราย โดยบรรจุขยะทั่วไปลงในถุงขยะสีน้ำเงิน ขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่

บรรจุลงในถุงขยะสีเหลือง และขยะเศษอาหารหรือขยะอินทรีย์บรรจุลงในถุงขยะสีเขียว และขยะพิษหรืออันตรายจากชุมชนบรรจุลงในถุงขยะสีส้ม หรือถุงที่มีสัญลักษณ์หรือข้อความระบุอยู่บนถุงก็ได้

2.3 การจัดการขยะโดยเครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก (อถล.)”

เป็นเครือข่ายที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือของบุคคลที่มีความสนใจ มีความสมัครใจ มีความเสียสละ และอุทิศตนในการทำงานด้านการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง โดยมีจำนวน อถล. ที่เกิดขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของจำนวนครัวเรือนที่มีอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมมือในการวางแผนและเลือกวิธีการจัดการมูลฝอยในหมู่บ้าน/ชุมชน ตั้งแต่การส่งเสริม และสนับสนุนการลดการเกิดขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอย การใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย การจัดกิจกรรมร่วมกันในชุมชน เช่น การจัดตั้งธนาคารขยะ การจัดตลาดนัดขยะ การเชิญชวนเอกชนเข้ามารับซื้อขยะในหมู่บ้าน/ชุมชนเป็นกระบอกเสียงในการสร้างความรู้และความเข้าใจแก่ประชาชนในการคัดแยกขยะและการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย จัดกิจกรรมร่วมกันในการทำความสะอาดในวันสำคัญต่างๆ การส่งเสริมการเลี้ยงไส้เดือนดิน ฯลฯ สำหรับการจัดกิจกรรมต่างๆ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและบริบทของแต่ละพื้นที่

2.4 มาตรการการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ “มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ” ภายใต้โครงการ “ทำความดีด้วยใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2561 โดยมีเป้าหมายทุกหน่วยงานภาครัฐดำเนินงานพร้อมกันทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2561 และให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการกำหนดให้ “ผลการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย” เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพของหน่วยงานภาครัฐ โดยเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2562

โครงการ “ทำความดีด้วยใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” มีวัตถุประสงค์เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอย ลดใช้ถุงพลาสติกหิ้ว และงดใช้โฟมบรรจุอาหาร โดยการดำเนินกิจกรรมร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งมีกิจกรรมภายใต้โครงการดังกล่าวประกอบด้วย 5 กิจกรรม ดังนี้

- 1) กิจกรรมมาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ
- 2) กิจกรรมรณรงค์ทำความดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ลดใช้ถุงพลาสติก
- 3) กิจกรรมการลดใช้ถุงพลาสติกหิ้วและงดใช้โฟมบรรจุอาหารในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ
- 4) กิจกรรมทำความดีด้วยหัวใจ งดการใช้พลาสติกและโฟมในสวนสัตว์
- 5) กิจกรรมการจัดการขยะบ่อสุ่ทะเลในพื้นที่ 24 จังหวัดชายทะเล

ทั้งนี้ได้กำหนดให้เป็นตัวชี้วัดการประเมินผลการปฏิบัติราชการประจำปีของหัวหน้าส่วนราชการ ภาครัฐด้วย เพื่อให้การขับเคลื่อนโครงการฯ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน

3. มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กลางทาง)

เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการจัดระบบการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยประเภทต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การกำจัดขยะมูลฝอยต่อไปได้ มีแนวทางดำเนินการ ดังต่อไปนี้

3.1 การสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อนำไปสู่การวางแผนการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และปริมาณขยะมูลฝอยที่ท้องถิ่นจัดเก็บและนำไปกำจัด โดยเริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2560 และนำมาเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2559 เช่น ปริมาณขยะที่เกิดขึ้น ปริมาณขยะมูลฝอยที่จัดเก็บได้เพื่อนำไปกำจัด องค์ประกอบขยะที่จัดเก็บได้ในพื้นที่ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทุกด้าน และพิจารณาความครอบคลุมพื้นที่การให้บริการการเก็บขนว่าครอบคลุมทุกพื้นที่หรือไม่ หากไม่ครอบคลุมควรมีการส่งเสริมให้เกิดการบริการที่ครอบคลุมทั่วพื้นที่ โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบันทึกข้อมูลในแบบรายงานผลการบริหารจัดการขยะมูลฝอยประจำเดือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 (มผ.2) ผ่านระบบสารสนเทศเพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์กำหนดนโยบาย การวางแผนงาน/โครงการ และการเลือกใช้เทคโนโลยีในการกำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งในปี พ.ศ. 2561 และ พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำฐานข้อมูลขยะมูลฝอยรวมถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานข้อมูลด้านการจัดการขยะมูลฝอย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เข้าในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นกัน ดังนั้น จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดทำฐานข้อมูลการบริหารจัดการขยะมูลฝอย โดยการเก็บรวบรวมผลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น ขยะที่จัดเก็บได้จากครัวเรือน สถานที่กำจัดขยะ หน่วยงานที่รับจ้างเก็บ ขน หรือรับกำจัดขยะ เป็นต้น เพื่อนำมาประมวลผลข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการต่อไป

3.2 การรณรงค์และประชาสัมพันธ์การลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย เพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจ ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้ตระหนักและมีจิตสำนึกในการลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิดมูลฝอย

3.3 การจัดวางภาชนะรองรับขยะแบบแยกประเภท อย่างน้อย 2 ประเภท ไว้ในที่สาธารณะและสถานที่สาธารณะให้เพียงพอและเหมาะสมกับประเภท ปริมาณมูลฝอย และกิจกรรมในสถานที่นั้น ๆ ได้แก่ ภาชนะรองรับขยะมูลฝอยทั่วไปเป็นสีน้ำเงิน ภาชนะรองรับขยะมูลฝอยรีไซเคิลหรือขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่เป็นสีเหลือง สำหรับพื้นที่ที่ต้องการเน้นในเรื่องความปลอดภัย อาจจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยที่มีลักษณะโปร่งใสก็ได้ โดยขอให้มีสัญลักษณ์ที่บ่งบอกประเภทขยะโดยชัดเจน รวมถึงภาชนะเดิมที่สามารถดัดแปลงได้

สำหรับในพื้นที่ของเอกชน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดท้องถิ่นเพื่อให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ของเอกชนที่เปิดให้ประชาชนเข้าไปได้ ต้องจัดให้มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยให้เพียงพอและเหมาะสมกับประเภท ปริมาณขยะมูลฝอย และกิจกรรมในสถานที่แห่งนั้น โดยอย่างน้อยต้องมีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ซึ่งพื้นที่ดังกล่าว ได้แก่ ปั๊มน้ำมัน หอพัก โรงแรม ห้างสรรพสินค้า สถานที่จำหน่ายอาหาร ตลาดน้ำ/ตลาดนัด/ถนนคนเดิน สถาบันบันเทิง สถานที่ท่องเที่ยว และสถานพยาบาลของเอกชน ฯลฯ

3.4 กำหนดจุดหรือสถานที่รวบรวม “ขยะพิษหรืออันตรายจากชุมชน” โดยการจัดวางภาชนะรองรับขยะพิษหรือขยะอันตรายจากชุมชนไว้ในพื้นที่ที่มีประชาชนอาศัยอยู่หนาแน่นในหมู่บ้านหรือชุมชนแห่งนั้นอย่างน้อย 1 จุด

3.5 กำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางการเก็บขนขยะมูลฝอยให้แก่ประชาชน และประชาสัมพันธ์ชี้แจงให้ประชาชนทราบอย่างเปิดเผยผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ เช่นเสียงตามสาย หอกระจายข่าว ป้ายประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

3.6 จัดให้มีระบบการเก็บขนขยะมูลฝอย โดยให้มียานพาหนะขนส่งขยะมูลฝอยที่เพียงพอ และให้ดำเนินการตามมาตรฐานและระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3.7 จัดให้มีสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเจ้าของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย หากมีระยะทางการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยจากหมู่บ้าน/ชุมชนห่างจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ควรจัดให้มีสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย เพื่อเป็นสถานที่ตั้งกลางระหว่างแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยกับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และเป็นที่พักหรือรวบรวมขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมได้จากในหมู่บ้าน/ชุมชน ทั้งนี้ เพื่อลดระยะทางการขนส่งขยะมูลฝอยก่อนส่งไปยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ห่างไกลจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเกินกว่า 40 กิโลเมตร หากจำเป็นต้องขนส่งขยะมูลฝอยไปกำจัดร่วมกับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งอื่น และไม่มียานพาหนะขนส่งขยะมูลฝอยเพียงพอที่จะขนส่งไปยังสถานที่กำจัด ควรจัดให้มีสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยเพื่อรวบรวมขยะมูลฝอยที่รอการขนส่งไปยังสถานที่กำจัด ทั้งนี้ เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งตามความเหมาะสมของพื้นที่ โดยจะต้องพิจารณาตามความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1) ระยะทางการขนส่งขยะมูลฝอยไปยังศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม 40 – 50 กิโลเมตร ทั้งนี้ ต้องพิจารณาความคุ้มค่าในการขนส่งไปยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

2) การออกแบบและการก่อสร้างสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และมาตรฐาน หรือข้อกำหนดของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง หรือมาตรฐานอื่นที่ยอมรับได้

3) ความสามารถในการบริหารจัดการระดับท้องถิ่น และความพร้อมของบุคลากรในการดำเนินการ

3.8 ออกข้อกำหนดท้องถิ่น เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอยตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน ประกอบกับกฎกระทรวงสุขลักษณะการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2560 รวมทั้งอัตราค่าธรรมเนียมในการเก็บ ขนและกำจัดขยะมูลฝอย ตามกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. 2559

3.9 สร้างความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดให้มีระบบการเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์เมื่อหมดอายุการใช้งาน ตั้งแต่การเก็บรวบรวม การเก็บขน การรีไซเคิล

และการบำบัดกำจัดอย่างปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม ตามหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility : EPR) รวมทั้งแบบรวบรวมในพื้นที่สาธารณะ หรือชุมชนเพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนพัฒนาและส่งเสริมให้มีระบบเรียกคืนบรรจุภัณฑ์ (Deposit Refund)

4. มาตรการการเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนให้ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ (ปลายทาง)

4.1 กำจัดขยะมูลฝอยตกค้าง (ขยะมูลฝอยเก่า)

ขยะมูลฝอยตกค้างจะต้องได้รับการกำจัดให้หมดไป โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

- 1) สำรวจ ประเมิน สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเพื่อปิดหรือจัดทำแผนงานฟื้นฟูสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย
- 2) ปิด/หรือฟื้นฟูสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อจัดการขยะมูลฝอยเก่าโดยการรื้อถอนขยะมูลฝอยในพื้นที่บ่อขยะมูลฝอย และแปรรูปขยะมูลฝอยผลิตเป็นเชื้อเพลิง (Refuse Derived Fuel: RDF) เพื่อส่งไปเป็นวัตถุดิบให้แก่โรงงานเอกชน หรือส่งไปยังเตาเผาขยะมูลฝอยเพื่อผลิตเป็นพลังงานไฟฟ้า (รูปแบบการดำเนินโครงการแปรรูปขยะมูลฝอยผลิตเป็นเชื้อเพลิง RDF) โดยถือปฏิบัติตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2560 ข้อ 23 กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับเอกชนที่ได้รับมอบหมายนำมูลฝอยที่จัดเก็บได้ไปดำเนินการใช้หรือหาประโยชน์โดยวิธีการจำหน่าย จ่าย โอน ตามข้อ 22 และข้อตกลงในหมวด 3 ซึ่งกำหนดให้จัดทำข้อเสนอโครงการเสนอต่อคณะกรรมการจังหวัดหรือคณะกรรมการกลาง แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงศักยภาพ ต้นทุน ความคุ้มค่า และประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ

- 3) ดำเนินการฟื้นฟู/ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย โดยให้ดำเนินการฟื้นฟู/ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง คือ สถานที่กำจัดขยะที่มีการเทกองขยะมูลฝอยแบบเปิด (Open Dump) และสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการให้เป็นสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยแบบควบคุม (Controlled Dump) หรือฝังกลบถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfills) หรือให้ดำเนินการตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2560 ข้อ 12 และหมวด 3 เป็นต้นไป

- 4) ติดตามตรวจสอบการปนเปื้อนน้ำชะขยะมูลฝอยบริเวณโดยรอบสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

- 5) การจัดตั้งงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการขยะตกค้างสะสมในพื้นที่

4.2 การสร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอยชุมชนใหม่ที่เกิดขึ้นรายวันควรได้รับการจัดการและกำจัดให้หมดทุกวัน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอยตกค้างขึ้น และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการขยะมูลฝอยควรมีการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน คือการจัดให้มีสถานที่หรือศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมเพื่อกำจัดขยะมูลฝอยหรือแปรรูปขยะมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงาน ทั้งนี้ การส่งไปศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม เริ่มต้นต้องมีระบบการคัดแยกขยะมูลฝอยและนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์มากที่สุด ส่วนที่เหลือจึงจะนำไปกำจัดยังศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม ซึ่งจะทำให้ขนาดพื้นที่ที่ใช้ในการกำจัดขยะมูลฝอยลดลงและยังลดต้นทุนการกำจัดอีกด้วย ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ตามความเหมาะสมของแต่ละกลุ่มพื้นที่ ดังนี้

1) จัดให้มีการรวมกลุ่มพื้นที่จัดการมูลฝอย (Clusters)

กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งให้จังหวัดรายงานการรวมกลุ่มพื้นที่จัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจุบันมีการรวมกลุ่มพื้นที่จัดการมูลฝอย (Clusters) จำนวน 262 กลุ่ม (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร) โดยถือปฏิบัติตามแนวทางในประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่าด้วยการทำความตกลงร่วมมือกันจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2560 ทั้งนี้ ได้แบ่ง Clusters ออกเป็น 3 ขนาด ได้แก่

- กลุ่มพื้นที่ขนาดใหญ่ (L) หมายถึง กลุ่มพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีปริมาณขยะมูลฝอยรวมกันแล้วมากกว่า 500 ตัน/วัน ขึ้นไป ปัจจุบันมีจำนวน 11 แห่ง
- กลุ่มพื้นที่ขนาดกลาง (M) หมายถึง กลุ่มพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีปริมาณขยะมูลฝอยรวมกัน ตั้งแต่ 300 - 500 ตัน/วัน ขึ้นไป ปัจจุบันมีจำนวน 11 แห่ง
- กลุ่มพื้นที่ขนาดเล็ก (S) หมายถึง กลุ่มพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีปริมาณขยะมูลฝอยรวมกันแล้วน้อยกว่า 300 ตัน/วันขึ้นไป ปัจจุบันมีจำนวน 240 แห่ง
- สำหรับกลุ่มพื้นที่พิเศษ คือ กรุงเทพมหานคร เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ แบ่งพื้นที่ออกเป็น 50 เขต มีการรวมกลุ่มการจัดการมูลฝอย (Clusters) ซึ่งมีขนาดกลุ่มพื้นที่ขนาดใหญ่ (L) จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ ศูนย์กำจัดมูลฝอยอ่อนนุช ศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขม และศูนย์กำจัดมูลฝอยสายไหม

2) การเลือกใช้วิธีการกำจัดขยะมูลฝอยตามประเภทขยะมูลฝอย กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2560 ดังนี้

- ก) การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล
- ข) การหมักทำปุ๋ยหรือก๊าซชีวภาพ
- ค) การกำจัดด้วยพลังงานความร้อน
- ง) การแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิงหรือพลังงาน
- จ) วิธีการอื่นตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด หรือคณะกรรมการจังหวัดให้คำแนะนำตามที่เห็นสมควร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการนำขยะมูลฝอยที่จัดเก็บได้ไปกำจัดในสถานที่ที่มีวิธีการกำจัดที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ สำหรับในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามประกาศกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2560 ในหมวดที่ 3 เป็นต้นไป คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมดำเนินการกับหน่วยงานของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อจัดให้มีการให้บริการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย โดยให้ปฏิบัติตามแนวทางในประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการทำความตกลงร่วมมือกันจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และข้อ 13 วรรคสอง ที่ได้กำหนดให้กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมายหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ในการดำเนินการ

เก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย ให้ถือปฏิบัติตามแนวทางในประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการทำความตกลงร่วมมือกันจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น โดยอนุโลม

มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมการดำเนินการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายการปฏิบัติ

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
1. ด้านการจัดการขยะต้นทาง			
1.1 องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 ออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติการจัดการขยะมูลฝอย	(1) มีการออกข้อบัญญัติ/ เทศบัญญัติการจัดการขยะมูลฝอย	- อปท. - จังหวัด	- มท. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
1.2 ครั้วเรือน ร้อยละ 100 มีการบริหารจัดการขยะอินทรีย์	- อปท. เก็บข้อมูลผลการดำเนินการ เช่น ปริมาณขยะที่ลดได้และปริมาณสารบำรุงดินที่ได้จากการทำถังขยะเปียก	- อปท. - จังหวัด	- ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(1) อปท. สำรวจข้อมูลครัวเรือนที่มีอยู่ทั้งหมดตามจำนวนที่มีผู้อาศัยอยู่จริง	- อปท.	- สดจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(2) อปท. สำรวจข้อมูลครัวเรือนว่ามีความพร้อมหรือไม่มีความพร้อมในการทำถังขยะเปียก	- อปท.	- สดจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(3) อปท. แนะนำ ส่งเสริม และขอความร่วมมือให้ครัวเรือนจัดทำถังขยะเปียกสำหรับครัวเรือนที่มีบริเวณหรือพื้นที่ในการจัดทำถังขยะเปียกครัวเรือนได้รวมถึงสาธิตวิธีการใช้งาน	- อปท.	- สดจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	(4) อปท. จัดทำประกาศขอความร่วมมือประชาชนที่มีความต้องการนำขยะเปียกไปใช้ประโยชน์ เช่น เลี้ยงสัตว์ ทำสารบำรุงดิน เป็นต้น และลงทะเบียนเพื่อเชิญชวนนำขยะไปใช้ประโยชน์	- อปท.	- สดจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(5) อปท. จัดทำถังขยะเปียกรวมสำหรับครัวเรือนที่ไม่มีบริเวณหรือพื้นที่ในการจัดทำถังขยะเปียกครัวเรือนได้ และจัดทำแผนเก็บขนแล้วประกาศให้ประชาชนทราบ	- อปท.	- สดจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(6) อปท. จัดเก็บขยะเปียกที่ครัวเรือนคัดแยกไว้เพื่อดำเนินการตามกระบวนการต่อไป	- อปท.	- สดจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(7) จัดหาสถานที่กลางสำหรับจัดทำภาชนะรองรับขยะเปียก เพื่อเป็นจุดรวบรวมขยะเปียกจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียน และตลาด โดย อปท. กำหนดวัน เวลา และเส้นทางการจัดเก็บ	- อปท.	- สดจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(8) อปท. จัดทำจุดรวบรวมขยะเปียกในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียน	- อปท.	- สดจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	(9) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนในสังกัด อบท. ให้ความรู้แก่เด็กนักเรียนเรื่องการบริหารจัดการขยะ	- อบท.	- สถจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
1.3 ครั้วเรือน ร้อยละ 60 เข้าร่วมเครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก” เพื่อส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอย	(1) อบท. “รับสมัครอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)” และอบรมให้ความรู้จัดตั้งเป็นเครือข่ายที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือโดยสมัครใจ มีความเสียสละและอุทิศตนในการทำงานด้านการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง	- อบท.	- สถ. - สถจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(2) อบท. มีโครงการ/กิจกรรมรณรงค์สร้างจิตสำนึกบริหารจัดการขยะมูลฝอย ดังนี้ (2.1) จัดกิจกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน เริ่มจากการลดการเกิดขยะมูลฝอย คัดแยกมูลฝอย การใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย และรวบรวมขยะมูลฝอย เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการเก็บขนของ อบท. (2.2) การจัดกิจกรรมการการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น นัดเวลาเก็บขนขยะมูลฝอย เก็บกวาดขยะมูลฝอย (2.3) สอดส่องดูแล เฝ้าระวัง และรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ชุมชน	- อบท.	- สถ. - สถจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	รวมทั้งสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ (2.4) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการลด และคัดแยกขยะ เช่น กิจกรรม Big Cleaning Day กิจกรรม รณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ลดการใช้ถุงพลาสติก โฟม และ เลือกใช้ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมต่อชุมชน (2.5) เป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์เพื่อขอความ ร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ภาคราชการ ภาคการศึกษา ภาคศาสนา ภาคเอกชน และภาคประชาชน ให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการจัดการมูลฝอย ในหมู่บ้าน/ชุมชน		
2. ด้านการจัดการขยะกลางทาง			
2.1 องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอย แบบแยกประเภทในที่สาธารณะ และ/หรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง	(1) สำรวจสวนสาธารณะและสถานที่ท่องเที่ยว ในพื้นที่รับผิดชอบเพื่อประเมินสถานการณ์และเตรียมการ จัดหาภาชนะ	- อปท.	- สดจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(2) จัดหาภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท ในสวนสาธารณะและสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบ ให้ครบทุกแห่ง	- อปท.	- สดจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	(3) จัดหายานพาหนะขนส่งขยะมูลฝอยและพนักงานประจำรถให้เพียงพอกับปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น	- อปท.	- สถจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(4) ตรวจสอบและป้องกันไม่ให้ขยะมูลฝอย น้ำ หรือสิ่งอื่นที่เกิดจากการขนส่งขยะมูลฝอยตกหล่น รั่วไหลออกจากรถเก็บขนขยะมูลฝอย	- อปท.	- สถจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(5) การทำความสะอาดยานพาหนะให้มีความสะอาดเป็นประจำทุกครั้งที่มีการขนส่งขยะ	- อปท.	- สถจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
2.2 องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 80 มีการวางระบบการเก็บขนหรือมีประกาศเก็บขนขยะมูลฝอยให้สอดคล้องกับพื้นที่ที่มีการเก็บขน	(1) มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางเก็บขน โดยสามารถทำเป็นปฏิทินการเก็บขน	- อปท.	- ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(2) ทำประชาสัมพันธ์ เพื่อแจ้งให้ประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบโดยทั่วกัน	- อปท.	- ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
2.3 หมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ 100 มีการจัดตั้ง “จุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชน”	(1) จัดให้มีจุดรวบรวมหรือถังขยะอันตรายอย่างน้อย หมู่บ้าน/ชุมชนละ 1 แห่ง	- อปท.	- สถจ. - อบจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(2) กรณีพื้นที่ที่สนับสนุนนโยบายไว้ถึงจะต้องจัดให้มีระบบหรือนวัตกรรมการรวบรวมขยะอันตรายที่ครอบคลุมพื้นที่ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน	- อปท.	- สถจ. - อบจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	(3) รายงานการจัดตั้งจุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชนผ่านระบบสารสนเทศกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	- อปท.	- สถจ. - สถจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
3. ด้านการจัดการขยะปลายทาง			
3.1 ขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นและเก็บขนได้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ร้อยละ 80 ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	(1) อปท. จัดอบรมการสร้างนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์จากขยะแก่ประชาชนเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ เช่น โซฟาลังขยะ โต๊ะเก้าอี้เครื่องใช้ภายในบ้านจากไม้เก่า เต้าเผาไร้ควัน ไล่เดือนดินทำสารบำรุงดิน เป็นต้น	- อปท. - หมู่บ้าน/ชุมชน	- สถจ. - สถจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(2) อปท. จัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นคุณค่าของขยะก่อนนำไปทิ้งอย่างไร้ประโยชน์ เช่น ผ้าป่ารีไซเคิล การล่องเรือเก็บขยะ กิจกรรม Big Cleaning Day กิจกรรมทำสารบำรุงดิน น้ำหมักชีวภาพ กิจกรรมร้านรับซื้อของเก่าสีเขียว กิจกรรมธนาคารขยะชุมชน ธนาคารขยะโรงเรียน ศูนย์รีไซเคิลชุมชน กิจกรรมขยะแลกไข่/สิ่งของ กิจกรรมตลาดนัดมือสอง เป็นต้น	- อปท.	- จังหวัด - สถจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(3) สถานศึกษาและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัด อปท. และโรงเรียนในสังกัด สพฐ. ตลอดจนสถาบันการศึกษาในพื้นที่ จัดกิจกรรมให้ความรู้ 3Rs หรือ 3ช. คือ วิธีการลดปริมาณขยะและคัดแยกขยะ การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ให้แก่เด็ก นักเรียน และนักศึกษา	- สถานศึกษาในสังกัด อปท. ทุกแห่ง - อปท.	- สถจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	และการอำนวยความสะดวกให้แก่โรงเรียน สถานศึกษา วัด หรือหน่วยงานราชการในพื้นที่ โดยการจัดตั้งภาชนะรองรับแบบแยกประเภท ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะ		
	(4) ขอความร่วมมือ “ประชารัฐ” ตั้งแต่ภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคศาสนา ภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน (ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด) ร่วมดำเนินการขับเคลื่อนการจัดกิจกรรม ลดการใช้ถุงพลาสติก โฟม และรณรงค์ให้ใช้ถุงผ้า	- สธ.	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(5) สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้คัดแยกขยะมูลฝอยรายย่อย เช่น ซาเล้ง ร้านค้าของเก่า เครือข่ายชุมชน เข้ามาบริการในหมู่บ้าน/ชุมชน	- อปท.	- ปค. - สธ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(6) อปท. ร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จัดการรวมกลุ่มประชาชนที่สมัครใจตั้งเป็นกลุ่มบริหารจัดการขยะ และจัดหาสถานที่ทำการกลุ่ม รวมทั้งนัดหมายผู้ค้าของเก่ารับซื้อหรือกลุ่มจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนขยะเป็นเงินหรือสิ่งของที่มีมูลค่า อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	- อปท.	- ปค. - สธจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	(7) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานประกอบการ ภาคเอกชน ผลิต เลิก การใช้ถุงพลาสติกและโฟม หรือนำถุงพลาสติกและโฟมกลับมาใช้ประโยชน์ หรือขอความร่วมมือจากภาคเอกชนไม่ใช้ถุงพลาสติกใส่สินค้า และให้สร้างแรงจูงใจให้แก่ประชาชน ในการใช้ถุงผ้าแทน	- อปท.	- จังหวัด - หอการค้าจังหวัด - สมาอุตสาหกรรมจังหวัด - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(8) จัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการขยะมูลฝอย ชุมชน	- อปท.	- จังหวัด - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(9) ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการ ไม่ถูกต้อง ให้มีการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกต้อง โดยกระบวนการต่างๆ ดังนี้ การฝังกลบเชิงวิศวกรรม (Engineer Landfill) การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) เตาเผาที่มีระบบกำจัดมลพิษทางอากาศ การแปรรูปเพื่อผลิตพลังงาน (WTE) การหมักปุ๋ย (Compost) การแปรรูปขยะเป็นเชื้อเพลิง (RDF) การกำจัดขยะมูลฝอย แบบเชิงกล – ชีวภาพ (MBT) การฝังกลบแบบเทกองควบคุม (Control Dump) ขนาดน้อยกว่า 50 ตัน/วัน และเตาเผา ขนาดน้อยกว่า 10 ตัน/วัน ที่มีระบบกำจัดอากาศเสีย	- อปท.	- สถจ. - ทสจ. - สสภ. - คพ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(10) รวบรวมตัวเลขปริมาณขยะที่ อปท. เก็บขนไปกำจัด ที่ระบบกำจัด หรือประสานขอตัวเลขปริมาณที่บ่อหรือระบบ	- อปท.	- สถจ. - ทสจ.

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	กำจัดของเอกชนที่ อปท. จ้างเก็บ/ขน/กำจัด จัดทำเป็นฐานข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยของ อปท. และรายงานข้อมูลผ่านระบบสารสนเทศ สถ. รวมทั้งรายงานข้อมูลผ่าน ทสจ. เพื่อรวบรวมให้ สสภ. รายงานข้อมูลผ่านระบบสารสนเทศของ คพ.		- สสภ. - คพ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(11) ในกรณีที่พื้นที่นั้นๆ ไม่มีระบบการให้บริการจัดเก็บขยะมูลฝอย ให้ อปท. ส่งเสริมประชาชนกำจัดขยะมูลฝอยภายในครัวเรือนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยคำนึงความเหมาะสมของพื้นที่ ไม่ก่อให้เกิดมลพิษและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	- อปท.	- สถ. - ทสจ. - สสภ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
3.2 ขยะมูลฝอยตกค้างได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ 100	(1) ปิด/ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง และนำขยะมูลฝอยตกค้างไปจัดการอย่างถูกต้อง โดยกระบวนการต่างๆ ได้แก่ การฝังกลบเชิงวิศวกรรม (Engineer Landfill) การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) เตาเผาที่มีระบบกำจัดมลพิษทางอากาศ การแปรรูปเพื่อผลิตพลังงาน (WTE) การหมักปุ๋ย (Compost) การแปรรูปขยะเป็นเชื้อเพลิง (RDF) การกำจัดขยะมูลฝอยแบบเชิงกล – ชีวภาพ (MBT) การฝังกลบแบบเทกองควบคุม (Control Dump) ขนาดน้อยกว่า 50 ตัน/วัน และเตาเผาขนาดน้อยกว่า 10 ตัน/วัน ที่มีระบบกำจัดอากาศเสีย	- อปท.	- สถจ. - ทสจ. - สสภ. - คพ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	(2) รวบรวมตัวเลขปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยของ อปท. และรายงานข้อมูลผ่านระบบสารสนเทศ สถ. รวมทั้งรายงานข้อมูลผ่านทศจ. เพื่อรวบรวมให้ สสภ. รายงานข้อมูลผ่านระบบสารสนเทศของ คพ.	- อปท.	- สถจ. - ทศจ. - สสภ. - คพ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
3.3 กลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 ในแต่ละจังหวัดมีการจัดทำแผนการจัดการขยะมูลฝอย โดยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด	(1) กลุ่ม Clusters แต่งตั้งคณะทำงานบริหารจัดการขยะของกลุ่ม	- อปท.	- สถจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(2) คณะทำงานประชุมกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและพิจารณาจัดทำแผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยของกลุ่ม	- อปท.	- สถจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(3) จัดทำแผนดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยกลุ่ม Clusters	- อปท.	- สถจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(4) คณะกรรมการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยพิจารณาให้ข้อเสนอแนะแผนของกลุ่ม Clusters	- อปท.	- สถจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน

*หมายเหตุ กิจกรรมหลักเป็นแนวทางเพื่อใช้ดำเนินการ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง

กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
1. ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ สร้างความตระหนักให้บุคลากรในสังกัด เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมและตระหนักในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท. - หน่วยงานสังกัดทุกกระทรวง	- มท. - สธ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
2. รณรงค์ ประชาสัมพันธ์การลด คัดแยกขยะมูลฝอย การลดใช้ถุงพลาสติก การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในสำนักงานอย่างเป็นรูปธรรม	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท. - หน่วยงานสังกัดทุกกระทรวง	- มท. - สธ. - หน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาสังคม
3. สำนักงานจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยแบบแยกประเภทให้เพียงพอในสำนักงาน	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท. - หน่วยงานสังกัดทุกกระทรวง	- มท./ สธ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ จัดกิจกรรมโครงการการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยให้กับนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว และส่งเสริมให้ผู้ประกอบการดำเนินการตามมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว	- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	- มท./สธ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
5. สอดแทรกเนื้อหาในหลักสูตรการเรียนการสอนทุกระดับ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยทุกระดับ	- กระทรวงศึกษาธิการ - ทุกสถานศึกษาสังกัด อปท.	- สธ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
6. สร้างความรู้ความเข้าใจเชิงรุกอันดีให้แก่ประชาชนในพื้นที่ เพื่อลดการต่อต้านจากประชาชน ในประเด็นปัญหาเรื่องการก่อสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอยและผลกระทบด้านต่างๆ จากการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอย	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท.	- สธ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
7. ศึกษา วิจัย ประยุกต์ และพัฒนาทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีการจัดการที่เหมาะสมกับพื้นที่ ปริมาณ และองค์กรประกอบขยะมูลฝอย รวมถึงส่งเสริมและขับเคลื่อนให้เกิดการรวมกลุ่มพื้นที่ จัดการขยะมูลฝอย (Clusters) อย่างมีประสิทธิภาพ	- สธ.	- วท./คพ. /พพ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
8. พัฒนาระบบฐานข้อมูลและการรายงานข้อมูลการบริหารจัดการขยะมูลฝอย	- อปท.	- สธ./ภาคเอกชน
9. อบรมและพัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีขีดความสามารถและศักยภาพ ในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ	- สธ. - อปท.	- ทส. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
10. สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและประชาชนในพื้นที่ ในการเสนอแนะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมตัดสินใจและร่วมมือการดำเนินการโครงการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหา ขยะมูลฝอย	- จังหวัด - สธ.	- ทส. - หน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาสังคม
11. สร้างกลไก และเครือข่ายในการเฝ้าระวัง ติดตาม และตรวจสอบการจัดการขยะมูลฝอย โดยการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน	- จังหวัด	- สธ. - ภาคประชาชน
12. ยกย่อง เชิดชูเกียรติ ประกวดและให้รางวัลองค์กรและบุคคลที่มีจิตสำนึกและผลงาน การบริหารจัดการขยะมูลฝอยดีเด่น เช่น หน่วยงานระดับจังหวัด อำเภอ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น หมู่บ้านชุมชนสถาน	- คณะกรรมการกลางจัดการสิ่งปฏิกูล และมูลฝอย	- มท./สธ. - หน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาสังคม
13. แนวทางการบริหารจัดการขยะเกาะ	- สธ.	- คพ.

*หมายเหตุ กิจกรรมหลักเป็นแนวทางเพื่อใช้ดำเนินการ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

ภาคผนวก

(ตัวอย่าง)

ประกาศ (ชื่อ อปท.)

เรื่อง การเก็บ และขนขยะมูลฝอย

เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบกับ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๙ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นประกาศวัน เวลา สถานที่ และเส้นทาง การเก็บและขนขยะมูลฝอย ให้ผู้ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยทราบล่วงหน้าเป็นเวลาพอสมควร

(ชื่อ อปท.) อำเภอ จังหวัด จึงประกาศกำหนดวัน เวลา และเส้นทาง การเก็บและขนขยะมูลฝอย ดังนี้

๑. วัน เวลา สถานที่ที่ประชาชนรวบรวมขยะมูลฝอยในจุดที่กำหนด

ประเภท	วัน	พื้นที่ดำเนินการ
ขยะมูลฝอยทั่วไป	ทุกวันจันทร์ เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน จุดรวบรวม จุด ประกอบด้วย (๑)....
	ทุกวันพุธ เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน จุดรวบรวม จุด ประกอบด้วย (๑)....
ขยะมูลฝอยอินทรีย์/ ขยะเปียก (กรณีไม่มีพื้นที่ ทำภาชนะรองรับ)	ทุกวันอังคาร เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน จุดรวบรวม จุด ประกอบด้วย (๑)....
	ทุกวันพฤหัสบดี เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน จุดรวบรวม จุด ประกอบด้วย (๑)....
ขยะมูลฝอย นำกลับมาใช้ใหม่	ทุกวันศุกร์ สัปดาห์ที่ ๑ และ ๓ ของเดือน เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน จุดรับซื้อ จุด ประกอบด้วย (๑)....
	ทุกวันศุกร์ สัปดาห์ที่ ๒ และ ๔ ของเดือน เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน จุดรับซื้อ จุด ประกอบด้วย (๑)....
ขยะมูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจาก ชุมชน	๑. ให้ทุกครัวเรือนนำไปรวบรวมในจุดที่ อปท. กำหนด ตามมติของหมู่บ้าน/ชุมชน ๒. ให้ทุก อปท. กำหนดวันตามความเหมาะสมนำเสนอ อบจ. นำไปกำจัดตามหลักวิชาการ	

/๒. เส้นทาง การเก็บ....

-๒-

๒. เส้นทางเก็บ และขนขยะมูลฝอย (ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ น. เป็นต้นไป)

ประเภท	วัน	พื้นที่ดำเนินการ
ขยะมูลฝอยทั่วไป	ทุกวันจันทร์ เวลา.....ถึง.....น.	จุดเริ่มต้นตั้งแต่ ถึง
	ทุกวันพุธ เวลา.....ถึง.....น.	จุดเริ่มต้นตั้งแต่ ถึง
ขยะมูลฝอยอินทรีย์/ ขยะเปียก (กรณีไม่มีพื้นที่ ทำภาชนะรองรับ)	ทุกวันอังคาร เวลา.....ถึง.....น.	จุดเริ่มต้นตั้งแต่ ถึง
	ทุกวันพฤหัสบดี เวลา.....ถึง.....น.	จุดเริ่มต้นตั้งแต่ ถึง

ในการทิ้งขยะมูลฝอยดังกล่าว สำหรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ (ไม่ใช่สถานที่สาธารณะ) ขอให้คัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งทุกครั้ง และนำใส่ถุงพลาสติกและมัดปากถุงให้แน่นด้วยเชือกสีตามประเภทขยะมูลฝอย คือ เชือกสีน้ำเงิน ได้แก่ ขยะมูลฝอยทั่วไป เชือกสีเหลือง ได้แก่ ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ และขยะมูลฝอยอินทรีย์ใช้เชือกสีเขียวเป็นต้น

จึงประกาศมาให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง (ผู้บริหาร อปท.)

(ตัวอย่าง)

รายการแนบท้ายประกาศเรื่องการเก็บ และขนขยะมูลฝอย
ประเภทขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน
(ชื่อ อปท.)

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ประเภท “ขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน” เช่น ขวดหรือภาชนะใส่เคมีภัณฑ์ หรือยาปราบศัตรูพืช ถ่านไฟฉายใช้แล้ว แบตเตอรี่ กระป๋องสเปรย์บรรจุสารเคมี ตลับหมึกใช้แล้ว หลอดไฟฟ้า ส่วนประกอบอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ ชื่อ อปท. จึงกำหนดจัดรวบรวม ขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน โดยประชาชนนำไปรวบรวมไว้ในจุดที่ ชื่อ อปท. กำหนดไว้บริการประชาชน เพื่อ ชื่อ อปท. นำไปกำจัดตามหลักวิชาการ ดังนี้

๑. หมู่ที่ หรือชุมชนที่ ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน นำไปรวบรวมที่

๒. หมู่ที่ หรือชุมชนที่ ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน นำไปรวบรวมที่

๓. หมู่ที่ หรือชุมชนที่ ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน นำไปรวบรวมที่

ทั้งนี้ สามารถสอบถามรายละเอียดและวิธีปฏิบัติเพิ่มเติม ได้ที่ ชื่อ อปท.

หมายเลขโทรศัพท์ E – mail

(ตัวอย่าง)

รายการแนบท้ายประกาศเรื่องการเก็บ และขนขยะมูลฝอย
ประเภทขยะมูลฝอยอินทรีย์/ ขยะเปียก (เศษอาหาร)
(ชื่อ อปท.)

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ประเภท “ขยะมูลฝอยอินทรีย์/ ขยะเปียก (เศษอาหาร)” ใน ชื่อ อปท. จึงกำหนดจัดรวบรวมขยะมูลฝอยอินทรีย์ ขยะเปียก (เศษอาหาร) โดยประชาชนนำไปรวบรวมไว้ในจุดที่ ชื่อ อปท. กำหนดไว้บริการประชาชน เพื่อ ชื่อ อปท. นำไปกำจัดตามหลักวิชาการ ดังนี้

๑. หมู่ที่ หรือชุมชนที่ ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน นำไปรวบรวมที่

๒. หมู่ที่ หรือชุมชนที่ ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน นำไปรวบรวมที่

๓. หมู่ที่ หรือชุมชนที่ ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน นำไปรวบรวมที่

ทั้งนี้ สามารถสอบถามรายละเอียดและวิธีปฏิบัติเพิ่มเติม ได้ที่ ชื่อ อปท.

หมายเลขโทรศัพท์ E – mail

(ตัวอย่าง)

รายการแนบท้ายประกาศเรื่องการเก็บ และขนขยะมูลฝอย
ประเภทขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่
(ชื่อ อปท.)

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ประเภท “ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่” เช่น ขวดแก้ว ขวดพลาสติกใส กระดาษ กล่องเครื่องดื่ม UHT พลาสติกอื่น อะลูมิเนียม โลหะอื่น ฯลฯ ชื่อ อปท. จึงกำหนดแนวทาง การคัดแยกขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ในครัวเรือน โดย ชื่อ อปท. ไม่มีถังรองรับ ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ไว้บริการ โดยครัวเรือนคัดแยก เก็บไว้ในภาชนะที่เหมาะสม และ ชื่อ อปท. จะประชาสัมพันธ์ ประสานงานให้ผู้รับซื้อของเก่าเข้ารับซื้อตามระยะเวลาที่สมควร ในราคาท้องตลาดที่ผู้ขายกับ ผู้ซื้อตกลงกันเอง ดังนี้

๑. ขวดแก้ว – เทเครื่องดื่มออกให้หมด กลั้วด้วยน้ำสะอาด – เก็บรวบรวมไว้
๒. กระดาษ – จัดระเบียบ มัดบรรจุภาชนะ – เก็บรวบรวมไว้
๓. กล่องเครื่องดื่ม UHT – เทเครื่องดื่มออกให้หมด – รวบรวมในภาชนะ
๔. ขวดพลาสติกใส – เทเครื่องดื่มออกให้หมด กลั้วด้วยน้ำสะอาด – เก็บรวบรวมไว้
๕. พลาสติกอื่นๆ – เทเครื่องดื่มออกให้หมด กลั้วด้วยน้ำสะอาด – เก็บรวบรวมไว้
๖. อะลูมิเนียม – เทเครื่องดื่มออกให้หมด กลั้วด้วยน้ำสะอาด – เก็บรวบรวมไว้
๗. เหล็ก/โลหะ – จัดระเบียบ บรรจุภาชนะ – เก็บรวบรวมไว้

ชื่อ อปท. จะนัดวัน เวลา สถานที่ และราคาซื้อให้ทราบต่อไป
โดยสามารถสอบถามรายละเอียดและวิธีปฏิบัติเพิ่มเติม ได้ที่ ชื่อ อปท.
หมายเลขโทรศัพท์ E – mail

(ตัวอย่าง)

รายการแนบท้ายประกาศเรื่องการเก็บ และขนขยะมูลฝอย

ประเภทขยะมูลฝอยทั่วไป

(ชื่อ อปท.)

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ประเภท “ขยะทั่วไป” เป็นขยะที่ไม่มีคุณสมบัติตามขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ ขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน และขยะมูลฝอยอินทรีย์ เป็นขยะที่ย่อยสลายยาก นำไปรีไซเคิลไม่ได้ หรือนำไปรีไซเคิลแล้วไม่คุ้มทุน และไม่มีความเป็นอันตราย ได้แก่ ชอง/ถุงขนมขบเคี้ยว ถุงบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ถุงพลาสติก/กล่องโฟมเปื้อนอาหาร หลอดกาแฟ ชองกาแฟ ฯลฯ ชื่อ อปท. กำหนดให้ครัวเรือนรวบรวมใส่ภาชนะ หรือถุงขนาดใหญ่ที่ย่อยสลายได้ นำไปรวบรวมยังจุดที่ ชื่อ อปท. กำหนดเพื่อ ชื่อ อปท. เก็บรวบรวมไปกำจัดตามเส้นทางที่ประกาศไว้ โดยขยะมูลฝอยทั่วไป ให้ประชาชนนำไปรวบรวมไว้ในถังขยะในจุดรวบรวมที่ ชื่อ อปท. ประกาศไว้แล้วในถังสีน้ำเงิน หรือถังสีที่มีสัญลักษณ์สีน้ำเงิน ดังนี้

๑. เชือก สิ่งจากวัสดุธรรมชาติ หรือผ้าสีน้ำเงินผูกติดไว้กับถังรวบรวมขยะ

๒. สติกเกอร์ สัญลักษณ์

๓. จุดรวบรวม ชื่อ อปท. จะมีปิดประกาศประชาสัมพันธ์ ถึงขยะที่รวบรวมขยะทั่วไป

ชื่อ อปท. ขอความร่วมมือประชาชนไม่ทิ้งขยะมูลฝอยทั่วไปในถังขยะเดียวกับขยะมูลฝอยอินทรีย์หรือขยะเปียก เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บของพนักงานจัดเก็บ และความสะดวกในการนำไปกำจัด โดยสามารถสอบถามรายละเอียดและวิธีปฏิบัติเพิ่มเติม ได้ที่ ชื่อ อปท. หมายเลขโทรศัพท์ E – mail

(ตัวอย่าง)

ประกาศ (ชื่อ อปท.)

เรื่อง ลงทะเบียนผู้ต้องการมูลฝอยอินทรีย์ หรือขยะเปียกไปใช้ประโยชน์

เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบกับ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ.๒๕๖๐ ที่กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน และชุมชนมีส่วนร่วมและพึ่งพาตนเองในการกำจัดมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด โดยเฉพาะการนำมูลฝอยที่ย่อยสลายง่าย ที่เป็นขยะเปียก และขยะอินทรีย์ (เศษอาหาร, เปลือกผลไม้) ไปใช้ประโยชน์ เช่น นำไปเป็นอาหารสัตว์เลี้ยง นำไปแปรรูปเป็นปุ๋ยอินทรีย์ หรือน้ำหมักอินทรีย์ หรือใช้ประโยชน์อื่น ประชาชนหรือชุมชนสามารถแจ้งความประสงค์และลงทะเบียนขอให้นำไปใช้ประโยชน์ได้ที่.....ตั้งแต่วันที่ถึงวันที่เพื่อ ชื่อ อปท.ประชาสัมพันธ์และประสานผู้ประกอบการ และครัวเรือนดำเนินการต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง (ผู้บริหาร อปท.)

(ตัวอย่าง)

ประกาศ (ชื่อ อบท.)

เรื่อง วิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย (หมู่บ้าน/ชุมชนจัดการตนเอง)

ด้วย ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ ออกตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นต้องรณรงค์สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลดปริมาณ และคัดแยกมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ มีความตระหนักรู้ และรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดมูลฝอย รวมตลอดทั้งเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ และการกำจัดมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน และชุมชนมีส่วนร่วม และสามารถพึ่งพาตนเองในการกำจัดมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ของ (ชื่อ อบท.) เป็นไปด้วยความเรียบร้อย(ชื่อ อบท.) จึงกำหนดวิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด โดยคร่าว่ือน ดังนี้

๑. ขยะมูลฝอยอินทรีย์ (ย่อยสลาย) เป็นของที่เน่าเสียและย่อยสลายได้ง่ายตามธรรมชาติ ได้แก่ เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ ใบไม้แห้ง ซากสัตว์ ฯลฯ บริหารจัดการ ดังนี้

๑.๑ จัดทำภาชนะกำจัดขยะเปียกของครัวเรือน

๑.๒ ขุดหลุมฝัง หรือนำไปแปรรูปเป็นปุ๋ยอินทรีย์ หรือน้ำหมักอินทรีย์

๒. ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่หรือขยะรีไซเคิล เป็นขยะที่สามารถคัดแยกเพื่อนำไปรีไซเคิลใหม่ได้ (นำไปขายได้) ได้แก่ แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ/อโลหะ และยาง ฯลฯ ประชาชนคัดแยก และรวบรวมนำจำหน่าย ณทุกวันที่.....

๓. ขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน เป็นขยะที่มีความเป็นอันตราย หรือมีส่วนประกอบที่เป็นสารที่เป็นอันตราย ได้แก่ ขวดหรือภาชนะใส่เคมีภัณฑ์ ถ่านไฟฉายใช้แล้ว แบตเตอรี่ กระป๋องสเปรย์บรรจุสารเคมี ตลับหมึกใช้แล้ว หลอดไฟ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯให้นำไปรวบรวมไว้ที่ เพื่อ (ชื่อ อบท.)..... ดำเนินการต่อไป

๔. ขยะมูลฝอยทั่วไป เป็นขยะที่ไม่มีคุณสมบัติตามขยะ ๓ ประเภทข้างต้น โดยย่อยสลายยาก นำไปรีไซเคิลไม่ได้ หรือนำไปรีไซเคิลไม่คุ้มทุน และไม่เป็นอันตราย ได้แก่ ซอง/ถุงขนมขบเคี้ยว ถุงบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ถุงพลาสติก/กล่องโฟมเบื้อนอาหาร หลอดกาแฟ ซองกาแฟ ฯลฯ ให้กำจัดตามความเหมาะสมโดยไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม

/๕. ประชาชนในเขต.....

-๒-

๕. ประชาชนในเขต (ชื่อ อปท.) ปฏิเสธและลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟม โดยใช้ถุงผ้า หรือถุงขนาดใหญ่ที่ย่อยสลายได้แทน

ประกาศ ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง (ผู้บริหาร อปท.)